

Občinski list

Glasilo občine Renče-Vogrsko

8 IZ OBČINE

Dela na projektu Grevislin

30 ŠPORT IN REKREACIJA

Dogajanja v Nogometnem društvu Renče - Olimpijska bakla

34 POVEDALI SO NAM

Pesem mlinov, ki ni izzvenela

Kazalo

Beseda uredništva	stran	2
Županova beseda	stran	3
Iz Občine	stran	4
Občinska uprava se predstavlja	Stran	9
Naše krajevne skupnosti	stran	10
Kultura	stran	11
Šola in vrtec	stran	14
Literarni natečaj	stran	19
Šport in rekreacija	stran	25
Ljudje, ki zaznamujejo čas in prostor	stran	32
Društva	stran	33
Zgodovina naših krajev	stran	37
Povedali so nam	stran	38
Zdravje je vrednota	stran	44
Sobivanje z naravo	stran	46
Ali smo starši otrokom za zgled	stran	48
Obvestila	stran	48
Razvedrilo	stran	50

OBČINSKI LIST – URADNO GLASILO OBČINE RENČE-VOGRSKO

Število izvodov Občinskega lista, ki ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno, je 1450.

Naslov: Občina Renče-Vogrsko, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga,
Telefon: (05) 338 45 00

Uredništvo: Alenka Gregorič – glavna in odgovorna urednica,
Vesna Pahor, Mateja Ščuka, Irena Rován, Hana Šuligoj, Renata
Tischer in Denis Čotar

Lektoriranje: Anja Nikolavčič

Strokovni članki niso lektorirani s strani našega lektorja.

Oblikovanje in grafična postavitve: Matjash Matjaž Bizjak

Tisk: Grafika Soča d.o.o.

Datum izida glasila: 15. julij 2021

Spoštovani bralec

*Začutimo poletje in
uživajmo v vsem, kar nam ponuja.
To je čas, ko se nam zazdi,
da je življenje enostavnejše.
Sprostimo se, veselimo se
in napolnimo z novo energijo.*

Nasvidenje jeseni

Uredništvo

Alenka Vesna Roland
Mateja Renis Anja
Hana Renata Matjaž
Irena

Županova beseda

Spoštovani občanke in občani, ta poletna izdaja *Občinskega lista* je praznično obarvana. 25. junija smo obeležili pomemben praznik – dan državnosti. Pomembno je, da se dogodkov izpred 30 let spominjamo z veličino in ponosom. Razglasitev samostojnosti in neodvisnosti naše Slovenije je bila enkratni dogodek, ki bo za vedno ostal vpet v zgodovino. In prav je tako.

Ob tako slavnostnem prazniku je prav in lepo, da izrazimo domoljubje do države, v kateri živimo. Pomembno je, da se kljub površinski majhnosti zavedamo velikih dosežkov, ki smo jih dosegli v evropskem in svetovnem merilu. Slovenija je priznana enakovredna članica evropske in svetovne družine narodov. Slovenščina je uradni jezik Evropske unije in prav letos ponovno predsedujemo Evropski uniji.

V dobi 30 let smo uredili najbolj vitalna vprašanja naše države. Rešili smo se iz največje svetovne gospodarske krize po drugi svetovni vojni in v zadnjem letu se uspešno spopadamo z globalno zdravstveno krizo. To so veliki mejniki, vredni velike države in ponosnih državljanov.

Vse to nam sedaj omogoča, da se odgovorno in uspešno najdemo v neizogibnih spremembah, ki nas čakajo v prihajajočih letih. Gradili bomo svojo bodočnost na delovnih, poštenih in resničnih temeljih.

Upam si trditi, da smo občani lahko marsikomu dober zgled učinkovitega delovanja, sodelovanja, usklajevanja, preseganja političnih in ideoloških delitev. Ko gre za

OBČINA RENČE-VOGRSKO

nas, za občane, in za naš nadaljnji razvoj, lahko premostimo še tako velike težave – seveda le, če si to zares želimo.

Ta složnost in povezanost sta ostali ukoreninjeni v nas vseh 30 let. Prisotna pa je ena sama razlika, ki nas povečuje in omogoča družben, socialen in kulturn napredek – ne postavljamo več meja, ampak jih odstranjujemo. Da sosed sosedu ni mejaš, ampak prijatelj, da se zaselki povezujejo in ne kregajo, da se meje in tekmovalnost krajevnih skupnosti opušča-

jo ter da se posledično še bolj povezujejo posamezniki.

Dragi občanke in občani, Slovenke in Slovenci, ob državnem prazniku vam čestitam. Ob prihajajočih toplih mesecih pa vam privoščim zaslužen in sproščeno poletje. ●

Vaš župan
Tarik Žigon

Slavnostni dvig zastave ob dnevu državnosti

Občina Renče-Vogrsko in Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo »Veteran« Nova Gorica sta v počastitev dneva državnosti in 30. obletnice osamosvojitvene vojne za Slovenijo v nedeljo, 20. junija, na ploščadi pred Kulturnim domom Bukovica pripravila tradicionalno prireditev Slavnostni dvig zastave. Čast dviga slovenske zastave pod vodstvom društva »Veteran« je bila dodeljena županu **Tariku Žigonu** s hčerkama **Nalio** in **Asjo** ter učenki OŠ Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče **Špeli Bremec**.

stranjujemo. Da sosed sosedu ni mejaš, ampak prijatelj, zaselki pa se povezujejo in združujejo naše ljudi.

Po dvigu zastave je prisotne nagovoril tudi predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo »Veteran« Nova Gorica **Srečko Lisjak** ter Nalii, Asji in Špeli podelil slovensko zastavo, ki jih bo prav gotovo za vedno spominjala na izkazani spoštljiv odnos do enega naših največjih državnih simbolov. •

✍ Občinska uprava
📷 Hana Šuligoj

Kulturni program so tudi letos povezovali in pripravili učenci **Osnovne šole Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče**, z glasbenimi točkami pa je sodeloval tudi **Trobilni kvartet Pihalnega orkestra Vogrsko**.

Na pomen 30. obletnice samostojne države Slovenije in na 25. junij 1991, ko je Slovenija formalno postala neodvisna država, je v svojem uvodnem nagovoru spomnil župan naše občine Tarik Žigon. Med drugim je poudaril vlogo, ki jo imata Slovenija in slovenski jezik v oblikovanju Evrope in lastne kulture. Obenem je izpostavil složnost in povezanost, ki je izpred 30 let ostala ukoreninjena pri nas, saj omogoča družben, socialen in kulturn napredek predvsem v smislu, da meja ne postavljamo, ampak jih od-

Podelitev županovih petic in županovih medalj

V torek, 15. junija, je župan naše občine **Tarik Žigon** v Dvorani Zorana Mušiča priredil slavnostni sprejem najboljših devetošolcev in športnikov naše občine.

Devetošolcem, ki so vseh devet let poleg dobrega šolskega uspeha dosegli priznanja tudi na izvenšolskih tekmovanjih, je tradicionalno podelil županove petice. Pohvalil je njihovo vnemo, jim zaželel uspešno nadaljevanje šolanja in jih obenem opomnil, naj se polni novega znanja in izkušenj radi vračajo v domačo občino.

Župan je prvič letos podelil tudi županove medalje športnikom, ki so s svojimi dosežki v letošnjem šolskem letu izstopali. Povedal jim je, da ceni in spoštuje njihov trud in delo trenerjev, in se jim zahvalil, da tako uspešno nosijo ime občine tako

na državni kot na mednarodni ravni.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo. •

 Občinska uprava
 Hana Šuligoj

Obvestilo o izvajanju brezplačnih prevozov za starejše in invalide

Ponovno vas obveščamo, da se v Občini Renče – Vogrsko izvajajo brezplačni prevozi starejših in invalidov. Prevoze bo tudi v letošnjem letu izvajalo **Društvo paraplegikov Severne Primorske**. Prevozi se lahko uveljavljajo na naslednjih relacijah:

- do osebnega zdravnika ali zobozdravnika oz. do dežurnih ambulant ter na fizioterapijo v ambulantah Zdravstvenega doma Nova Gorica – Osnovno varstvo in Zdravstvenega doma Nova Gorica – Zobozdravstveno varstvo,
- do Splošne bolnišnice »dr. Franca Derganca« Nova Gorica,
- 1 x letno na pregled v druge bolnišnice v Sloveniji,
- do Občine Renče-Vogrsko in do Krajevnega urada Bukovica Upravne enote Nova Gorica,
- do trgovine in pošte v Renčah oz. Volčji Dragi,
- in nazaj do doma uporabnika.

Za uveljavitev prevoza se je potrebno prijaviti po telefonu št. **05/300-28-22** ali **040 543 338** (ga. Mirjam Colja) **najmanj tri delovne dni pred prevozom.**

Urnik prijav:

- ponedeljek, torek, četrtek, petek od 8.00 do 12.00,
- sreda od 12.00 do 16.00.

Proste termine si lahko ogledate tudi na koledarju na spletni strani Društva paraplegikov:

<http://www.drustvo-go-para.si/prevozi>.

 Vladka Gal Janeš in Matej Gruden

Otvoritev muzeja tehniške dediščine v prostorih KD Bukovica

Občina Renče-Vogrsko je bogatejša za nov muzej s področja tehniške kulturne dediščine. V četrtek, 6. maja, je z začetkom ob 10. uri potekala uradna otvoritev muzeja tehniške dediščine v prostorih KD Bukovica. Operacija CENTER TEHNIŠKE DEDIŠČINE »KUJ.ME« je bila delno sofinancirana iz programa LAS V objemu sonca iz programa za razvoj podeželja – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja.

Na območju LAS V objemu sonca deluje več različnih akterjev tehniške kulture in med njimi so tudi skrbniki tehniške dediščine. Institucija, s katero vsi strokovno sodelujejo, je **Goriški muzej**. Operacija CENTER TEHNIŠKE DEDIŠČINE »KUJ.ME« je nadgradnja obstoječim praksam – identificirala je glavne skrbnike za tehniško dediščino, jih povezala in opolnomočila za še učinkovitejše delovanje in z novimi inovativnimi pristopi razvila nove produkte/storitve, katerih dodana vrednost je, da so povezljivi s turistično ponudbo, podjetništvom in medgeneracijskim prenosom znanj in kompetenc na podeželju, vse na načelih trajnosti.

V Občini Renče-Vogrsko verjamemo, da bo novoustanovljeni muzej tehniške dediščine poleg stičišča tehniške kulturne dediščine tudi nov prepoznavni turistični produkt širšega območja. Muzej v obliki stalne razstave je lično urejen z razstavljenimi predmeti in fotografijami

nekoč in danes, kjer so predstavljeni mlinarstvo, zidarstvo, Mizar Volčja Draga, Goriške opekarne, Šampionka Renče, Poligalant Volčja Draga in Tekstilna tovarna Okroglica. Muzej je dodatno obogaten z monitorjem na dotik za pristno interaktivno izkušnjo, kjer so na voljo kratke video predstavitve.

Kustos Goriškega muzeja **Rok Bavčar** je postavitve muzeja lepo povzel z naslednjimi besedami: »Zgraditi iz ruševin nekaj dobrega, povezati se in delovati s skupnimi močmi. To je zapuščina, ki stoji tukaj, pred nami. Skozi zgodbe, predmete in fotografije nas opominja, da so imeli tudi prvi podjetniki in obrtniki svoje začetke v opuščeni opekarneh, konjskih hlevih in nekdanjih gostilnah, v svojih malih domačih garažah. In morda gre ravno v tem iskati smisel te razstave, da se od starejših naučimo, da ni nič novega zares novo in nič starega zares staro.«

Vljudno vabljeni na obisk muzeja.

Za vsebino sta odgovorna Goriški muzej Kromberk-Nova Gorica in **Občina Renče-Vogrsko**. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Partnerji v projektu: **Mestna občina Nova Gorica, Kulturno turistično društvo Lokovec**, Občina Renče-Vogrsko, **ŠC Nova Gorica, Biotehniška šola Šempeter pri Gorici, Zavod za turizem, kulturo, mla-**

dino in šport Brda, Kulturno turistično društvo Zarja Bilje. •

✍ Občinska uprava
📷 Hana Šuligoj

Otvoritev muzeja sanitete prve svetovne vojne v stari vežici v Renčah

Občina Renče-Vogrsko je bogatejša za nov muzej s področja dediščine prve svetovne vojne. V petek, 14. maja, je z začetkom ob 10. uri potekala uradna otvoritev muzeja sanitete prve svetovne vojne v stari vežici v Renčah.

Projekt POT MIRU – DEDIŠČINA PRVE SVETOVNE VOJNE je nastal iz potreb in pobud lokalnega prebivalstva, da se dediščino soške fronte, ki predstavlja pomembno dediščino slovenske in evropske zgodovine, ohrani. Zato smo se na območju petih goriških občin, ki delujemo v okviru **Lokalne akcijske skupine LAS V objemu sonca** in jo upravlja **RRA Severne Primorske**, povezali tudi s sosednjimi lokalnimi akcijskimi skupinami in strokovnimi institucijami, ki pokrivajo celotno območje soške fronte. Tako sodelovanje, ki se kaže skozi izvedeni projekt, spodbuja razvojne možnosti območja in je v skladu s cilji razvoja zgodovinskega turizma na našem območju. Za izvedbo projekta sodelovanja je LAS omogočil sofinanciranje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Pot miru se z območja Zgornjega Posočja (LAS Dolina Soče) nadaljuje na območju Goriške in Krasi, kjer deluje LAS V objemu sonca. Pot povezuje urbana in občinska središča ter številno in raznoliko dediščino soške fronte na podeželju. Pot je enotno označena tudi v naravi, ob glavnih spomenikih (vojaških pokopališčih, muzejih

na prostem, spominskih parkih itd.) so postavljene informacijske table v enotni podobi. Pripravili so se izobraževalni in promocijski materiali ter izvajale študijsko-raziskovalne in izobraževalne aktivnosti za različne ciljne skupine. Na tem območju Pot miru večkrat prečka državno mejo.

Največji poudarek v raziskovanju, pridobivanju arhivskega gradiva in njegovi obdelavi ter oblikovanju je bil namenjen Renčam z okolico, ki do sedaj niso bile toliko raziskane in ovrednotene ter so tako šele s tem delom postale pomembna točka na Poti miru. Organiziranost in pomen sanitete v zaledju soške fronte (medicinska služba avstro-ogrske vojske, oskrba ranjencev na bojišču in v bolnišnici v Renčah) sta glavna nit razstave, ki je postavljena v mrliški vežici pri vojaškem pokopališču v Renčah.

V Občini Renče-Vogrsko verjamemo, da bo novoustanovljeni muzej sanitete v Renčah v celotnem projektu Pot miru skupaj z muzejem prve svetovne vojne na prostem,

ki se bo v bližnji prihodnosti postavil v naselju Vinišče, pripomogel k celostni podobi projekta in bo postal nepogrešljiv turistični produkt v našem okolju. Muzej v obliki stalne razstave je lično urejen z razstavljenimi predmeti, fotografijami in gradivi v dveh jeziki iz naslednjih tematik: Soška fronta, Renče med prvo svetovno vojno, Begunci, Medicinska služba avstro-ogrske vojske in oskrba ranjencev na bojišču, Oskrba ranjencev s kraškega bojišča in bolnišnice v Renčah.

Vljudno vabljeni na obisk muzeja.

Razstavo so pripravili: **Občina Renče-Vogrsko**, LAS V objemu sonca – RRA Severne Primorske d.o.o. Nova Gorica, **Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«** in **Društvo soška fronta 1915–1917**. Začetna idejna pobuda in pomoč pri pripravi prostora sta nastali v sodelovanju s **Krajevno skupnostjo Renče** in **Društvom za kulturo, turizem in razvoj Renče**. •

✍ Občinska uprava
📍 Hana Šuligoj

Dela na projektu Grevislin – Zelena infrastruktura, ohranjanje in izboljšanje stanja ogroženih vrst in habitatnih tipov ob rekah

Projekt Grevislin je povezovalni projekt med **Mestno občino Nova Gorica** in **Občino Renče-Vogrsko**, katerega namen je urediti odsek Vipave, ki je del urbanega okolja, hkrati pa predstavlja zeleni koridor, ki skozi naselje povezuje pester naravni obvodni svet spodnjega toka reke Vipave.

Brežine reke Vipave med starim in novim mostom so eden najpomembnejših krajinskih elementov Renč in eden izmed najbolj krajinsko prepoznavnih elementov v celotni Vipavski dolini. Kraj Renče je nastal ob prehodu čez reko, značilnosti kraja in krajanov so se skozi zgodovino vezale na rečni element. Najbolj značilna veduta Renč je bila že v zgodovini območje mostu, jezui in mlinu ter kraja v ozadju. Po uničenju v prvi svetovni vojni je kraj urbanistično urejal arhitekt Maks Fabiani, ki je k vodnemu elementu dodal kosteranjev drevored kot zeleno bariero. Na tem odseku so prebivalci že v preteklosti izvajali različne gospodarske in interesne dejavnosti, ki so zahtevale ustrezno urejen dostop do vode. Jez je omogočal izrabo vodnega potenciala na bližnjem mlinu in žagi. Nad jezom so se izvajale razne športne aktivnosti, kot so plavanje, skoki v vodo in vaterpolo. Pod jezom je bila v senci krošenj dreves v poletnem času urejena plaža, sicer pa se je na tem odseku redno izvajal športni ribolov. Kasneje je območje začelo izgubljati na pomenu. Danes so nekateri objekti, ki so služili bodisi dostopu do vode bodisi zavarovanju brežin pred škodljivim delovanjem voda, dotrajani in potrebni obnove.

Urejanje brežin reke Vipave je predvideno v treh fazah: ureditev leve brežine Vipave

med starim mostom in mlinom, ureditev desne brežine pod jezom in ureditev leve brežine med mlinom in novim mostom. Za izvedbo I. in II. faze projekta – Ureditev brežin reke Vipave med starim mostom in mlinom v naselju Renče ter ureditev povezovalne poti ob cesti Bukovica–Renče med krožiščem in starim mostom čez Vipavo – je bil izbran izvajalec del, in sicer družba **Prevozi nizke gradnje, Erik Sever s. p.** Vrednost del znaša 179.226,74 evra.

V prvi fazi je predvidena ureditev urbanega zavarovanja leve brežine reke Vipave. To obsega ograjni zid ob lokalni cesti, konzolni podest nad vodo, dve stopnišči do podesta, manjše vmesne zidove za stabilizacijo brežine ter manjša vmesna stopnišča. Predvideni ograjni zid vzdolž lokalne ceste bo ločeval terasasto brežino reke Vipave od lokalne ceste. Za dostop do terasaste brežine in konzolnega podesta bosta služili dve stopnišči širine 2 m. Vmesni zidovi so različnih dolžin. Na območju obstoječih dreves so zidovi zaradi zavarovanja korenin visoki do dveh metrov.

Druga faza zajema ureditev desne brežine pod jezom, območje lokalne ceste Bukovica–Renče na delu med starim jeklenim mostom preko Vipave in krožiščem pred novim mostom preko Vipave. Na tem delu poteka lokalna cesta, ki nima urejenih površin za pešce. Tik za krožiščem se na cesto pod ostrim kotom priključujeta kolesarska steza in pešpot, ki v nadaljevanju nimata povezave. Oba mostova sta opremljena s hodnikom za pešce. Predmet projekta je ureditev povezovalne poti med obema mostovoma širine 1 m. Pot bo od cestišča ločena z varnostno cestno ograjo. Poleg poti je predvidena ureditev dostopa do jezui na Vipavi. Projekt želi izboljšati prometno varnost in hkrati s tem posegom omogočiti obiskovalcem ogled in dostop do bregov reke Vipave, ki tako postanejo prepoznaven turistični produkt.

V projektu Grevislin sodeluje 14 partnerjev, med njimi je vodilni partner **RRA Severne Primorske d.o.o. Nova Gorica.**

 in Občinska uprava

Računovodstvo v občinski upravi

V poletni številki *Občinskega lista* se nam predstavljata predstavnika računovodstva občinske uprave Občine Renče-Vogrsko **Ana Jovanka Koglot** in **Matej Nemec**.

Ana Jovanka Koglot je na Občini Renče-Vogrsko zaposlena 12 let. Do leta 2019 je delala v glavni pisarni, kjer je pokrivala področje tajništva, knjiženja dokumentov, lažje naloge, vezane na informacijski sistem, del turizma, upravljala je spletno stran občine ipd. Pri svojem delu je bila nenehno v stiku z ljudmi, kar ji je bilo všeč, saj je po naravi odprta in komunikativna oseba. Težava se je pojavila po letu 2016, ko je postala mama in se ji je življenje popolnoma obrnilo. Omenjeno delo je potekalo tudi v popoldanskem času, česar pa si kot mlada mamica ni mogla več privoščiti. Po koncu drugega porodniškega dopusta leta 2019 je sprejela ponudbo za začasno delo v računovodstvu, kjer je sprva nadomeščala sodelavko. Področje računovodstva ji ni bilo povsem novo, saj je po izobrazbi diplomirana ekonomistka, a kljub temu se je morala še veliko naučiti. Da danes lahko opravlja svoje delo samostojno, se lahko zahvali svoji mentorici **Darji Fratnik**, saj jo je naučila vsega, kar zna.

Anino najljubše opravilo v življenju je biti mama. Ves svoj prosti čas posveča svojim dvema sončkoma, ki jo vsak dan sproti presenetita s čim novim in ji popestrita življenje. Za hobije si trenutno ne vzame časa, a bodo tudi ti prišli ponovno na vrsto čez kakšno leto, ko otroka zrasteta. Zelo rada bere knjige in se ukvarja s športom, potuje in raziskuje nove kraje.

Matej Nemec je svojo poklicno pot začel v igralništvu, kjer je na različnih delovnih mestih spoznaval delovanje tega sektorja. V tem času je pridobil diplomi iz ekonomije in turizma. Zaradi gospodarske krize je leta 2011 zapustil igralniške vode in se po čistem naključju znašel v pravosodju, kjer je bil zaposlen na sodišču in državnem tožilstvu. Delo mu je bilo zanimivo, a kljub vsemu ni bilo takšno, da bi ga osrečevalo in zadovoljevalo. Ves čas je imel veliko željo delati v računovodstvu, za katerega se je navdušil že v srednji ekonomski šoli. Po sedmih letih dela v pravosodju se mu je ta želja uresničila, saj se je za določen čas zaposlil v računovodstvu manjšega podjetja in tako začel pridobivati prve računovodske izkušnje tudi v praksi. Na Občino Renče-Vogrsko je prišel novembra 2020. Spoznal je, da ima menjavanje služb oz. delodajalcev in delovnih mest znotraj podjetja oz. organa

več pozitivnega, saj tako spoznaš različne načine dela v kolektivu, spoznaš veliko novih ljudi, predvsem pa si nabiraš različne vrste znanja. Ker trenutno dela tisto, kar je bila njegova velika želja, in ker bi rad svoje znanje na tem delovnem področju oplemenitil in svojo strokovnost dvignil na najvišjo možno raven, ima željo, da bi se s prihodnjim študijskim letom vpisal na magistrski študij računovodstva in financ. Matejev življenjski moto je, da je treba vztrajati pri tistem, kar si resnično želiš. Nikoli ne smemo obupati, kljub letom, ki nam jih prinese čas. Nikoli ni prepozno. Imeti moramo odprte oči, in ko se nam ponudi priložnost, moramo zbrati pogum in jo enostavno zagrabiti, saj, kot pravi pregovor: »Priložnost zamujena, ne vrne se nobena«. Po tem se vse začne razvijati v pravo smer.

Matejeva druga velika ljubezen so potovanja. Rad se z nahrbtnikom podaja raziskovat svet in spoznavat različne kulture. Dva meseca pred izbruhom covid-19 v Sloveniji se je vrnil iz Socialistične republike Vietnam, dežele s čudovito floro in favno, odlično hrano, zanimivo kulturo ter prijaznimi, dobrosrčnimi in srečnimi ljudmi. Tudi Vietnamci, kot večina Azijcev, na ulicah zaradi smoga nosijo zaščitne maske. Takrat se mu je ta navada zdela precej nenavadna, morda nekoliko čudaška. Čez noč se je ta navada s svetlobno hitrostjo zasidrala tudi v našo družbo. Prepričan je, da se bo pri nekaterih obdržala tudi po koncu epidemije. Kar je bilo še pred nekaj meseci tako nenavadno oz. čudaško, je sedaj postalo povsem običajno in normalno. Sogovornik pravi, naj nikoli ne obsojamo drugačnih in drugače mislečih, saj nam bo življenje kaj hitro prineslo ravno to, kar zasmehujemo.

Delo v računovodstvu zajema vse, kar je povezano s financami občine, torej prejeti in izdani računi, sestavljanje in oddajanje ra-

znih poročil, poročil, vezanih na poslovanje, in finančne posledice, ki jih občina ima pri svojem delu. Obračunava in plačuje se plače zaposlenim, sejnine svetnikom ter članom odborov in komisij. Sledi se denarnemu toku in celostnemu poslovanju občine, saj ima vsak poslovni dogodek finančne posledice. Vodijo evidence premoženja občine in sredstev, danih v upravljanje javnim zavodom. Računovodstvo je oddelek, ki je tesno povezan z vsemi drugimi oddelki na občini. Je pa tudi res, da imajo najmanj stika z občani, saj so za sklepanje poslov odgovorni ostali sodelavci, vsak na svojem področju. Izjemoma se stranke obrnejo nanje, ko gre konkretno za kakšno težavo v zvezi s plačevanjem računov. Največ stika imajo z drugimi institucijami, ki so povezane z njihovim delom, kot na primer FURS, UJP, Ministrstvo za finance ipd.

Občani se na oddelek računovodstva lahko obrnejo s kakršnim koli vprašanjem v zvezi s financami. Če za rešitev konkretnega problema nimajo pooblastil oziroma niso pristojni, se bodo potrudili in strankam svetovali, na koga naj se obrnejo naprej.

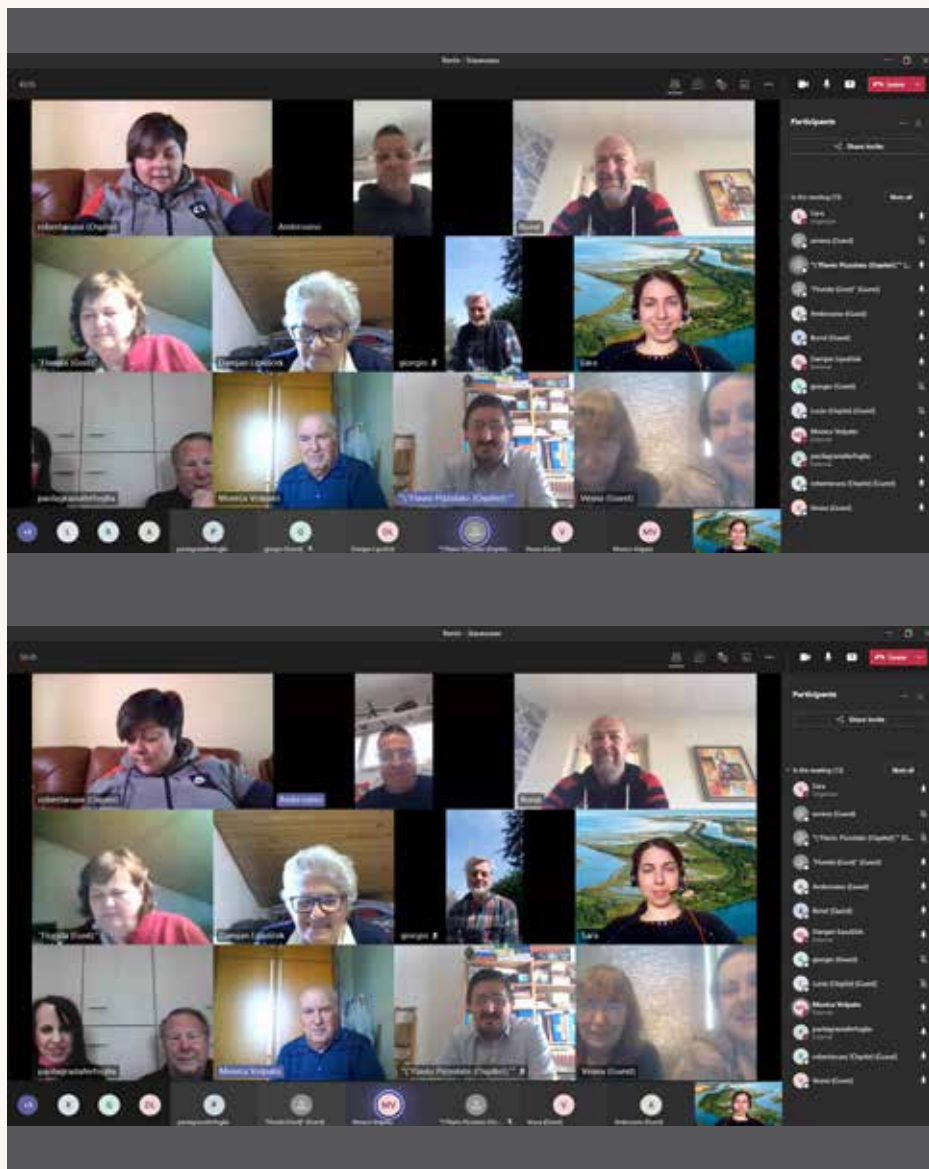
Ana Jovanka in Matej se pri svojem delu vedno držita načela, da sta tu za občane in ne oni zaradi njiju. Prav zato se že vsa leta trudita pomagati vsakemu posebej, ki ju karkoli vpraša. Če le upata, vsakemu pomagata ali vsaj poskušata pomagati po svojih najboljših močeh. Menita, da sta prijaznost in nasmeš edini stvari, ki ju lahko podarimo vsakemu, ki ga srečamo, in nas nič ne staneta. Ana je pogovor zaključila s citatom, ki bi bil tudi njen predlog vizije, in sicer: »Biti pripravljen pomeni že napol zmagati« (Miguel Cervantes). •

 Ana Jovanka Koglot, Matej Nemec, Mateja Ščuka
 Hana Šuligoj

Pozdravi predstavnikov Renč in Štarancana v času pandemije

Za razliko od prejšnjih let smo se lani in letos morali prvenstveno ukvarjati s problemi, ki jih je sprožil pojav novega virusa covid-19. Pandemija je močno zarezala v obe naši skupnosti, spremenila je navade in način našega življenja. Tako nismo mogli organizirati običajnih srečanj z izmenjavo pozdravov in izpeljati skupnih projektov. Vsaj delno smo problem rešili s posameznimi telefonskimi kontakti, še posebej pa z vsem, kar omogoča moderna tehnologija. V soboto, 17. aprila, je potekalo virtualno srečanje na platformi Microsoft Teams. Na srečanju so bili navzoči predstavniki uprav in združenj, ki so v zadnjih letih oblikovali in uresničevali plodno sodelovanje med Renčami in Štarancanom.

Video konferenca je ponudila priložnost za razpravo o pandemični situaciji, ki jo živimo in je pripeljala do ponovnega oteževanja prehodov meje med Italijo in Slovenijo. Žal nas ta situacija spominja časov, ko so bile meje še trdno zakoličene in težko prehodne. V upanju, da bomo v prihodnje s cepljenjem prebivalstva dosegli normalno življenje, smo usmerili svoj pogled v prihodnje projek-

te, ki jih je treba uresničiti v duhu prijateljstva in medsebojnega spoštovanja.

Dodelitev naslova Evropska prestolnica kulture 2025 Gorici in Novi Gorici nas navdaja z zadovoljstvom in ponosom. Prepričani smo, da je mogoče najti korenine uspešnega sodelovanja med obmejnima narodoma tudi v številnih obetavnih stikih mnogih skupnostih in organizacij na obeh straneh nekdanje meje. Ponosni smo, da je kar nekaj kamenčkov v tem mozaiku prispevalo tudi pobratenje med Štarancanom in Renčami leta 1977, saj so bile Renče del Mestne občine Nova Gorica vse do leta 2006. ●

✍ Sara Paronitti, Neva Pahor
📷 Sara Paronitti

Slikarska skupina in njeni pomladni izzivi

Želja po ustvarjanju in slikarskem izražanju nam je bila vodilo, da smo ta dokaj drugačen čas le nekako preživeli brez druženja ali z zelo okrnjenimi srečanji v okviru možnega. Iskali smo možnosti, kako na nek način ostati skupaj in s tem ohranjati skupne interese in slikarsko kondicijo.

Ker nismo želeli izpustiti časa pustnih norčij, smo v avli kulturne dvorane v Bukovici v januarju postavili na ogled slike pustnih mask.

Ko so se vremena malo zjasnila, smo z mentorico akad. slikarko **Jano Dolenc** pričeli z delavnicami in se ponovno posvetili kubističnemu načinu slikanja. Na delavnicah smo spoznali in ustvarjali v obeh podzvrsteh kubizma, torej v analitičnem in sintetičnem slogu.

Slikarji severne Primorske smo med sabo povezani. Družimo se na ektemporah in raznih slikarskih kolonijah. Tokrat smo se z veseljem udeležili povabila slikarskega društva Slikarji Bovške in v petek, 11. junija, v Bovcu v cerkvi Device Marije postavili razstavo slik z naslovom Kubizem

skozi naše oči. V ta čudoviti ambient smo na ogled postavili triindvajset slik in skupaj s prijatelji Slikarji Bovške preživeli zelo lep dan.

V torek, 15. junija, pa je bila v avli Hotela Sabotin postavljena razstava slik z naslovom Vrtnice malo drugače, kar pomeni, da so naslikane v kubističnem slogu. Mogoče se zdi, da temu čudovitemu cvetju delamo krivico, ko ga tako razstavljamo na prafaktorje in ponovno sestavljamo v drugačno celoto, a temu ni tako. V ta sklop smo želeli združiti lepoto vrtnice, bistvo kubizma in našo veliko željo po tem, da so slike predvsem všečne.

Pred kratkim pa sta samostojni razstavi postavili članici naše slikarske skupine **Helena Kenda** in **Mara Marinič**. Helena Kenda je v aprilu postavila razstavo svojih slik v prostorih Nove KBM v Novi Gorici. Članica naše slikarske skupine in s tem **Društva KUL-TU-RA** je od leta 2017. Ak-

tivno sodeluje pri vseh skupnih projektih, delavnicah, ektemporah, razstavah, in tako skupaj z vsemi utrjuje svoje znanje na ljubiteljskem slikarskem področju. Sama pravi: »Ni dovolj samo sanjati svoje sanje. Potrebno je zbrati pogum in slediti vodilu srca. Vzeti čopič in narediti prvo potezo. Potem steče ...«

Mara Marinič, dolgoletna članica našega društva, je pred kratkim postavila na ogled svoje slike v slikarski galeriji v Vipavskem Križu. Sama pravi, da je bil njen začetek slikanja zanjo velika prelomnica, ki jo je popeljala v čisto nove dimenzije. Mara in njena kitara pa sta mnogokrat krasna popestritev naših srečanj in otvoritev razstav. Tako je bilo tudi na otvoritvi razstave naših slik v Bovcu. ●

 Hema Jakin
 Arhiv slikarske skupine

V živo ali na daljavo vedno veselo in razigrano

Veliko takšnih in drugačnih trenutkov smo doživeli v letošnjem letu. Zagotovo bo vsem iz **Godbeniške šole Vogrsko** ostalo v spominu koronsko obdobje, ko smo ustvarjali in se učili na daljavo. Ob tem so nastajali odlični videoposnetki, ki so nam polepšali praznike in dneve, ko smo bili ločeni. Želeli smo si stika s prijatelji, skupnega muziciranja in druženja. Veseli smo, da smo vse to lahko ponovno doživeli ob izteku šolskega leta. Mesec junij je bil sicer naporen zaradi številnih vaj in priprav na zaključne izpite in nastop. Toda poguma, dobre volje in pozitivne energije ni primanjkovalo, zato smo vse z lahkoto izpeljali.

Seveda je bilo vse malce drugače kot v preteklih letih. Nastop, ki je bil v začetku junija, je bil namenjen le učencem in učiteljem, glasbene točke pa so bile posnete. In ker smo se tako rekoč že navadili na snemanja, smo se v Godbeniški šoli Vogrsko odločili, da bomo ob zaključku leta pripravili videoposnetek, v katerem bodo učenci javnosti predstavili svoje instrumente. Ideja o tem projektu je bila med učenci sprejeta z navdušenjem, zato smo takoj pristopili k njeni realizaciji. K sodelovanju smo povabili odličnega fotografa in snemalca **Roka Perica**. Snemanje je potekalo v sproščnem vzdušju in nastal je poučen in zanimiv posnetek, ki si ga je mogoče ogledati na FB strani Godbeniške šole Vogrsko.

Prijetno vzdušje je bilo tudi v vrstah šolskega pihalnega orkestra, ko je ponovno pričel z vajami v živo. Učenci so z navdušenjem prihajali na vaje in ubrano igrali, da je bilo njihove melodije slišati daleč naokrog.

A radosti in otroškega živžava s tem še ni bilo konec. Veseli in razposajeni smo se konec junija še zadnjič zbrali v tem šolskem letu. V skupinah smo se odpravili odkrivat lepote in skrivnosti Vogrskega. Vroč popoldan je bil, ko smo se sprehodili po vogrinskih gričkih in dolini Lijaka. Sproščen klepet je za hip utihnil, kadar smo se ustavili na označenih krajih

ter reševali takšne in drugačne naloge. In po uspešno opravljenih nalogah je za nagrado sledilo nekaj sladkih in prijetnih presenečenj.

Glasba, veselje, zadovoljstvo in sproščen smeh – le kaj bi si človek lahko želel še več? Tega v godbeniški šoli na Vogrskem zagotovo nikoli ne zmanjka. Hvala vsem, ki ste z nami sodelovali in nam pomagali pri uresničitvi zastavljenih ciljev. Lepe počitnice vsem. •

 Valentina Gregorič Saksida
 Arhiv Godbeniške šole Vogrsko

Pihalni orkester Vogrsko v novi preobleki

V poletne mesece je **Pihalni orkester Vogrsko** zakorakal v novi preobleki – z novimi kratkimi majicami. Zasluga za to gre vsekakor velikodušnemu sponzorju **Meblo Jogi**, ki je omogočil, da smo godbeniki zamenjali kratke majice z novimi, za kar smo neizmerno veseli in hvaležni.

Kljub nepredvidljivi godbeni sezoni je orkester deloval in ohranjal godbeno tradicijo. V spomladanskih mesecih smo vadili v skupinah in po sekcijah preigravali novo notno gradivo. Seveda smo pogrešali skupno muziciranje in ustvarjanje, zato smo bili navdušeni, ko smo v maju lahko ponovno skupaj zaigrali kot orkester.

Počaščeni smo, dragi naši zvesti poslušalci in obiskovalci koncertov, da smo kljub vsemu lahko našo glasbo delili z vami. Najprej ste nam lahko prisluhnili na kolesarski dirki, kjer smo z našim ritmom spodbujali kolesarje, ko so se zapeljali skozi našo domačo vas Vogrsko. Z našim nastopom smo popestrili tudi tradicionalno škuljado ter z velikim veseljem zaigrali našima članoma na njuni poroki.

Skupaj z dirigentom se veselimo skupnega ustvarjanja in vseh trenutkov, ki jih skupaj preživimo. Za lep zaključek sezone je poskrbel tudi naš tradicionalni zaključni piknik. Instrumente bomo za hip odložili, v avgustu pa bomo že pričeli z vajami in pripravami na koncert, ki ga jeseni nameravamo izvesti na Vogrskem. •

 Tina Saksida
 Hana Šuligoj

Veselo naproti jeseni z novimi učenci in glasbenimi uricami za mlajše otroke

Letošnje nadvse posebno šolsko leto smo zaključili v veselem razpoloženju in zadovoljni z doseženimi učnimi uspehi. V teku pa so že priprave za prihodnje šolsko leto, zato **Godbeniška šola Vogrsko** vabi otroke, stare nad 7 let, da se vpišejo in skupaj z drugimi mladimi godbeniki podajo na glasbeno pot.

Dragi otroci, ste že kdaj bili na potovanju s čudežnim avtobusom? Še ne? Potem

pa kar pridite v godbeniško šolo na Vogrsko, kajti tu lahko doživite tudi take dogodivščine. Mladi godbeniki so vzeli svoje instrumente in se s čudežnim avtobusom popeljali po Evropi. Marsikaj lepega in poučnega so pri tem doživeli. Vabljeni k ogledu videoposnetka o njihovem potovanju in predstavitvi instrumentov, ki jih poučujemo. Dostopen je na FB strani oziroma spletni strani Godbeniške šole Vogrsko (<http://www.godbeniskasolavogrsko.si/>), kjer dobite tudi ostale informacije in prijavnico za vpis.

V Godbeniški šoli Vogrsko pa bomo dogajanje v prihodnjem šolskem letu še obogatili in razširili. Pričenjamo namreč z godbeniški glasbenimi uricami. Namenjene so otrokom, starim 5 oziroma 6 let. Izvajali jih bomo mesečno, v obliki glasbeno didaktičnih iger. Srečanja bodo potekala v prostorih združnega doma na Vogrskem, v kolikor se bo dalo pa tudi v naravi. Vsi, ki ste za to zainteresirani, nam pišite na e-mail Godbeniške šole Vogrsko: gs.vogrsko@gmail.com. Pridite, ne bo vam žal. •

 Godbeniška šola Vogrsko

GLASBENE URICE V GODBENIŠKI ŠOLI VOGRSKO

Godbeniške glasbene urice so namenjene otrokom, starim 5 oz. 6 let. Izvajali jih bomo v obliki glasbeno didaktičnih iger enkrat mesečno. Srečanja bodo potekala v prostorih združnega doma na Vogrskem oz. kolikor se bo dalo tudi v naravi.

V primeru, da ste za to zainteresirani nam pišite na e-mail: gs.vogrsko@gmail.com

KTD Vogrsko
Godbeniška šola Vogrsko

GODBENIŠKA ŠOLA VOGRSKO VABI K VPISU

*Bi se radi naučili igrati na pihala,
trobila in tolkala?
Veseli bomo, če se nam boste pridružili!*

**Kdo se lahko vpiše? Otroci stari nad 7 let.
Kje poteka pouk? V združnem domu na
Vogrskem.**

**Elektronska prijavnica in informacije:
www.godbeniskasolavogrsko.si**

Vabljeni!

KTD Vogrsko
Godbeniška šola Vogrsko

Vpis je mogoč do
zasedbe prostih mest.

Kuharji smo mi

Vrtec Renče že več let sodeluje v projektu Turizem in vrtec Turistične zveze Slovenije. V preteklih letih smo raziskovali in odkrivali naravne in kulturne znamenitosti kraja, letošnja nit projekta pa je Moj kraj moj chef.

Projekt smo zasnovali z željo, da otroci spoznavajo kraj, kulinarčno kulturo, obiščejo mlin in sodelujejo pri pripravi lokalne jedi. Otroci že v zgodnjih letih oblikujejo svoje prehranske navade, zato je pomembno, da jim zdrave navade približamo dovolj zgodaj na njim primeren in zabaven način. Ker je bila koruza v preteklosti pomembno živilo za ljudi in živali, so jo sejali skoraj na vsaki kmetiji. Želeli smo, da otroci spoznajo to izjemno poljščino, ki se uporablja na stotine načinov in je povrh vsega še zelo

zdrava. V skupini Zvezdice smo raziskovali pot od zrna do polente.

Z otroki smo v septembru našli njivo, na kateri je rasla koruza. Ko je pridelek zrel, ga je potrebno pobrati in pospraviti. S kmetom smo se tako dogovorili, da otroci nekaj koruz poberejo. Otroci so korožo v manjših skupinah nosili s polja do igralnice, kar je bila zelo zabavna in nepozabna izkušnja. Potrebna je bilo veliko sodelovanja in dogovarjanja, da je dolgo koruzno steblo prispelo s polja v igralnico.

V vrtcu so otroci spoznali ličkanje koruznih storžev, koruzna zrna pa so nam v igralnici služila za igro. Otroci so zrna najraje presipali, jih pobirali s pincetami, jih nalagali z žlicami, z njimi kuhali ... Koruzna zrna je bilo potrebno zmleti, zato smo obiskali mlin v Renčah, ki ima dolgo tradicijo.

Otroci so bili nad velikim strojem navdušeni. Mlin so otroci tudi narisali. Prav tako kot koruzna zrna smo tudi koruzno moko otrokom ponudili za igro, presipanje, tehtanje in risanje.

Ker kuharskega mojstra iz kraja zaradi spoštovanja ukrepov, vezanih na covid-19, nismo mogli povabiti v vrtec, smo se v kuharje spremenili kar sami. S kuharskimi kapami na glavi so se otroci ponosno in z veseljem pokazali našim kuharicam in kuharjem, nato pa še sami ob pomoči vzgojiteljic skuhalo velik lonec polente. Polento smo ohladili na velikem pladnju, nato pa je vsak otrok z modelčkom izrezal zvezdico iz polente, jo po želji okrasil in ji dodal sir, zelišča ali paradižnik in vrhunska jed je bila pripravljena. Nekaj otrok je zvezdico s polento zalilo z mlekom in pogostitev se je začela. Vsi otroci so poskusili polento, veliko pa jih je želelo še dodatek.

Otroci so bili nad kuhanjem in končnim izdelkom navdušeni in komaj čakajo, kdaj bomo spet zavihтели polentarije. ●

 Mateja Komac

 Arhiv Vrtec Renče

Projekt voda

V zadnjem mesecu pouka smo se tudi prvošolčki vključili v šolski projekt Voda. Z učiteljicami smo razmišljali, kaj je voda, kaj nam pomeni, od kje pride in kam gre ter zakaj je tako pomembna. Povedali smo, kaj nas o vodi zanima in skupaj naredili načrt raziskovanja.

Šli smo na sprehode in opazovali vode v naši okolici, ogledali smo si poučne filme in se učili iz knjig. Vse, kar smo se naučili, smo narisali in napisali ter zbrali v mapah, ki smo jih že prej izdelali. Vsak dan je bil zanimiv ter poln doživetij in aktivnosti. Na koncu smo v sliki in besedi predstavili, kaj smo se naučili.

Ves čas projekta so bili otroci zelo zainteresirani za učenje in so zelo aktivno sodelovali v vseh dejavnostih – vsak po svojih individualnih zmogljivostih. Ob koncu vsakega dneva smo naredili povzetek, otroci so izražali svoje vtise in prenašali vedenja in informacije staršem. Slikovno gradivo smo nalagali v spletno učilnico, da so lahko doma poročali o dogajanju.

Opazujemo reko Vipavo – vrgli smo palico in opazovali, kam se premika.

Skupinska aplikacija in risbe po ogledu poučnega filma Od kje pride voda in kam gre?

Mape z izdelki.

S pomočjo slikanice smo se naučili, zakaj moramo ohraniti vodo čisto.

Vodne igre: načrt in izvedba.

Kaj bi se zgodilo, če bi se na renškem mostu prevrnila cisterna in bi se nafta izlila v reko Vipavo? Otroci takoj povejo, da bi umrle ribe, da bi umrle vse rastline v vodi, da ne bi rasla več drevesa ob vodi, da se ne bi mogli več kopati in supati po reki, da bi bila umazana, da bi smrdelo daleč naokoli. Ko jih vprašamo, kam bi šla ta umazanija, takoj odgovorijo, da v reko Sočo in nato naprej v morje.

Nastali so tudi čudoviti individualni in skupinski izdelki. Otroci so ob koncu projekta izkazali veliko znanja ter izražali veselje in zadovoljstvo ob dobro opravljenem delu. ●

V knjigici z naslovom *Kapljica* smo zbrali uganke, pesmice in zgodbe, ki so si jih izmišljali otroci.

✍ Ines Leban in Tanja Stanič
📷 Arhiv OŠ Renče

Razstava izdelkov otrok Vrtca Bukovica

Letos je bila razstava izdelkov otrok nekoliko drugačna, kot smo je bili vajeni pretekla leta. Na spletni strani **OŠ Renče** so si starši lahko ogledali prvo virtualno razstavo likovnih izdelkov otrok. Na posnetku so prikazani izdelki vseh skupin:

Pikapolonic, Metuljev in Čebel. Izdelki so nastajali v šolskem letu 2020/2021.

Razstava je bila na ogled od 20. maja dalje. Otroci so ob spodbujanju strokovnih delavk pokazali veselje do ustvarjanja in nastale so prave likovne umetnine, ki

nam prikazujejo zmajčke, čebele, polžke, okostnjake, človeško telo, ptičja strašila, promet in še marsikaj. Otroci so ob ustvarjanju nadvse uživali in upamo, da ste ob ogledu uživali tudi vi. •

 Neža Mozetič
 Arhiv Vrtec Bukovica

Na naši šoli je lepo ...

Šola ni le šolsko učenje, je veliko več. Učenci 1. in 2. razreda se radi gibljemo zunaj, pogovarjamo in ustvarjamo. To dokazujejo neprecenljivi utrinki, ki so tekom leta nastajali ob najrazličnejših dnevih dejavnosti. •

 Helena Hvala Prah in Nadja Pahor Bizjak
 Arhiv POŠ Vogrsko

Utrinki s Podružnične šole Vogrsko

Za nami je posebno šolsko leto. Naša šola leži v idiličnem vaškem okolju z urejeno okolico in učenecem kvaliteten pouk omogoča vsakodnevni stik z naravo. Kljub upoštevanju vseh ukrepov, izvajanju šolskega procesa s prilagoditvami in v mehurčkih smo preživeli še eno lepo šolsko leto. Leto, ki nam bo zagotovo ostalo v spominu. Spominjali pa se ga bomo po pozitivnih in lepih dogodkih.

Tudi letos smo se pridružili vseslovenskemu projektu petja s srci, ki se je odvijal v mesecu aprilu. Vsi učenci šole in najstarejša skupina vrtca smo ob upoštevanju

vseh ukrepov skupaj zapeli. Prav petje je tisto, ki nam daje pozitivno energijo. Pohvaliti moramo prav vse pevce od 1. do 5. razreda, ki se so kljub razmeram redno udeleževali pevskih vaj. Bravo.

Življenje šole je zelo razgibano. Poleg pouka potekajo na šoli različne izvenšolske aktivnosti, tudi v povezavi z lokalno skupnostjo, s katero z veseljem in uspešno sodelujemo. Tudi šola ima pomembno vlogo pri življenju in razvoju tega prelepega kraja. Z veseljem smo sodelovali pri pripravi dokumentarnega filma o Vogrskem.

Naša pozitivna energija je ponovno prišla na plan ob pripravah na kolesarsko dirko po Sloveniji TOUR 2021. Z velikim pričakovanjem dirke smo z učenci 1. in 2. razreda pripravili razstavo na prostem z motivi

kolesarstva. Prav vsi učenci podružnične šole pa so si izdelali najrazličnejše navi-

jaške rekvizite, s katerimi so še popestrili nepozabno sobotno dogajanje.

Šolsko leto smo zaključili z zaključno šolsko prireditvijo z naslovom Vse najboljše, Slovenija, s katero smo počastili rojstni dan naše države. Ravnateljica **Rosana Pahor** je učencem čestitala za lepo pripravljeno prireditev in jim zaželela lepe počitnice.

Zaradi ukrepov v povezavi z epidemijo covid so bile vse naše aktivnosti internega značaja. Verjamemo pa, da bo že naslednje leto drugače in se že veselimo ponovnega sodelovanja z društvi in organizacijami v kraju. ●

 Helena Hvala Prah in Nadja Pahor Bizjak
 Arhiv POŠ Vogrsko

Kolesarski izpit

Kolo – eno okolju in zdravju najbolj prijaznih prevoznih sredstev – je tudi med otroki zelo priljubljeno. Kot igrača in kot prevozno sredstvo, saj ga lahko vozijo sami. Običajno otroci pridobijo prve samostojne izkušnje s kolesom že okrog tretjega leta starosti. Samostojne vožnje s kolesom v prometu pa so sposobni šele pri približno desetih letih. Pred tem si morajo pridobiti ustrezna znanja, veščine in spretnosti.

Kolesarski izpit je prvi izpit, ki ga lahko opravi otrok, je prvi pravi dokument, ki otroku daje določeno samostojnost, pravico, da gre sam na cesto, in hkrati odgovornost za varno sodelovanje v prometu. Zato je za otroka na njegovi poti razvoja izredno pomemben. (Vir: AVP; Kolesarski izpiti)

V šolskem letu 2020/21 so na **POŠ Vogrsko** kolesarski izpit opravljali lanske in letošnji petošolci. Za lanske petošolce OŠ Šempeter s podružnicama smo v septembru 2020 s pomočjo **SPVCP Občine Šempeter-Vrtojba** organizirali kolesarski poligon na prireditvenem prostoru GAS Vrtejska, z letošnjimi pa zaradi ukrepov

Zahvaljujem se staršem za sodelovanje pri pripravi učencev na izpit, policistom, redarjem in članom SPVCP za pomoč pri izvedbi izpita.

Latinski pregovor pravi: »Besede vplivajo, zgledi vlečejo.« Bodimo zgled našim novim kolesarjem – poskrbimo za svojo

Tako šole ob pomoči staršev in zunanjih institucij vsako leto pripravljamo novo generacijo za ta pomemben korak v samostojnost. Program usposabljanja je sestavljen iz pridobivanja teoretičnih znanj in teoretičnega izpita, vožnje s kolesom na poligonu in praktične vožnje v dejanskem prometu z opravljanjem praktičnega izpita.

NIJZ kar na šolskem igrišču. V popoldanskem času smo se z otroki in starši dobili pri domu krajanov na Vogrskem in skupaj vadili vožnjo v cestnem prometu. Pred praktičnim izpitom so otroci s starši progo še večkrat prevozili. Konec maja in sredi junija so vsi učenci odlično opravili svoj prvi pravi izpit. Čestitke.

varnost z ustrezno opremo kolesa, z odgovorno vožnjo in seveda s čelado na glavi.

Dragi učenci kolesarji, želim vam veliko veselih, nepozabnih doživetij in srečno prevoženih kilometrov. •

 in Rut Jarc

LITERARNI NATEČAJ

»MOJ KRAJ IMA PRAV POSEBNO IME«

Natečaj »Moj kraj ima prav posebno ime« je potekal od konca maja do konca decembra 2020. Organizatorja natečaja sta bila Občina Renče-Vogrsko in Uredniški odbor *Občinskega lista*.

Sodeloval je lahko kdorkoli, ki je želel izpostaviti svojo kreativno žilico in zapisati 500 do 1500 besed dolg zapis o imenu izbranega kraja naše občine.

Namen natečaja je bil ta, da imena krajev Občine Renče-Vogrsko dobijo svojo zgodbo. Zapisi so lahko bili izmišljeni ali resnični, herojski ali ljubezenski ...

Komisija je besedila ocenila 21. junija in na podlagi ocenjevalnega lista razvrstila prve tri nagrajence:

- tretje mesto: **Roland Tischer**, In nastala je Volčja Draga
- drugo mesto: **Renato Gomišček**, V prelepi kraj Bukovica
- prvo mesto: **Karmen Kompara**, Dobrava rečnih okljukov

Nagrajenci so na slavnostni seji Občinskega sveta, ki je potekala 30. junija v Kulturnem domu Bukovica, prejeli diplomo in nagrado skladno z razpisom.

Vabimo vas, da si nagrajena dela tudi sami preberete.

Dobrava rečnih okljukov

Bila je polna luna, točno štiri polne lune po smrti slavnega rimskega vojskovodje Gaja Julija Cezarja in še ena izmed vročih julijskih noči. Na potovanju po dolini, obsijani z luno, sta Aindrea in Mair slišala kruljenje merjascev in videla žareče oči lisic, ki so lovile svoj plen in iskale mrhovino. Glava s spačenim obraznim izrazom se je prikazovala s površja lune in jima kot ena izmed trofej v zbirki bojevnika delala družbo, ko se je luna premikala proti Karusadu. V dolini reke Wipacch ni pihala niti najmanjša sapica, a ježa ob obrežju reke je bila vse prej kot mirna.

Aindrea ni bil bojevnik, ampak pogumen mladenič, ki je rad spoznaval nove svetove in tuje ljudi. Ob sebi je vedno imel dvorezni železni meč, ki ga je izdelal njegov oče. Mair je čez hrbet nosila lok, tako sta bila dobro pripravljena na morebitna srečanja z nevarnimi živalmi ali zlonamernimi popotniki. Prečkala sta močvirje ob izlivnem ustju potoka in se držala desnega brega reke Wipacch, ki še dandanes priteče na plan iz vsaj sedmih kamnitih razpok zahodnega pobočja Okre in v spodnjem toku, na široki dobravi, obdani s hribi in griči, v velikih zavojih lenobno upočasni. Utrujena sta se ustavila in se spogledala ravno, ko se je izza Okre prikazal prvi žarek sonca, ki je ustvaril čarobno zlato zarjo. Prežal ju je poseben občutek zadoščenja in povezanosti z naravo, da sta kotichek pod mogočno platano nedaleč od iztočnega ustja potoka v reko izbrala za svoje domovanje.

Preživetje mladega para iz skupnosti Subokrinov, ki je prek Okre v nedrje spodnje vipavske doline prijahal na konjih, je bilo zagotovljeno. Vedela sta, da je gora, s katere sta prišla, polna podtalne vode in kraških izvirov, a vode v dobravi so bile mirne, planjava pa idealna za izsuševanje. Obrečna prst je bila drobnozrnata, nasičena z vodo in primerna za obdelavo. Zaradi nevarnosti, ki so na neznani prostrani dobravi prežale na njiju, sta si še isti dan iz drevesnih debel zgradila kolibo, postavljeno na akacijevih kolih. Okrog kolibe sta sčasoma zgradila zid, obdan z lesom ter zapolnjen z zemljo in prodniki.

V poletni pripeki je bilo izsuševanje naporno, a mlad par je dobro vedel, kako ravnati z vodo. V keltskih skupnostih je bila navada, da prvi prišlek svoje ustaljeno domovanje označi in poimenuje po značilnih okoliških oblikah in naravnih pojavih, zato sta ob večerih, ko sta končno imela čas zase, z bližnjih gričev opazovala okoliško naravo. Zaljubljena sta z višine občudovala izsušeno dobroavo, v katero so se z vzhoda zarezala iztočna usta potoka, z juga pa rečne vijuge, kjer se je v kulisi črnih hribov rada kopala rožnata večerna zarja. Aindrea je v leseni podboj vhodnih vrat z nožem vrezal krivuljo v obliki zvitih ust. Ta je ponazarjala okljuke reke Wipacch, ki se je ob njuni izsušeni dobravi zvijala pod Karusadom, da bi upočasnila skorajšnje zlitje z reko Aesontius. Tako je BUCCA VIZZA¹ postala pravi dom.

Aindrea je veliko potoval in trgoval, Mair pa je doma obdelovala njivo, redila prašiča, izdelovala glineno posodo in nakit ter nabirala zelišča. Paru se je najprej rodil deček Alan, zatem pa še deklica Iris. Okolico doma sta čistila, urejala potočke in sekala akacijo ter vrbovje. Močvirna tla sta z leti spremenila v majhen vinograd. Aindrea je namakal vrbove veje za šibe, s katerimi je obvezoval trte ter pletel košare. Blizu doma je naredil vodnjak, v katerem je bila vedno voda, tudi ob poletni suši. Družina je ob čaščenju boginje dežja in suše, po kateri je Mair dobila ime, enkrat letno žrtvovala prašiča. Na vodnjak so postavili prašičjo glavo in jo okrasili s hruško in lešniki.

¹ Slovarček: bucca – usta, vizza – zvita, suha. Pridobljeno na spletnih straneh https://en.wikipedia.org/wiki/Vulgar_Latin_vocabulary in <https://en.wiktionary.org/wiki/vizzo>

Otroka je vzgajala predvsem mama, saj je oče pogosto odhajal z doma, trgoval in na konju obiskoval daljne kraje, domov pa prinašal posode z oljčnim oljem, sol, med in korale. Mair je bila močna in samostojna ženska, ki se ni bala rimskih trgovcev, čeprav so radi prenočevali blizu njihovega doma. Znala je pripravljati čarobne napoje in zdraviti, zbirala je rečne kamne in z njimi prerokovala. Najbolj prijetno je bilo otrokoma ob pitju njenih kamiličnih zvarkov v dolgih jesenskih večerih. Ob milem jesenskem vremenu so radi posedali v krogu na terasi. Aindrea je pripovedoval zgodbe s potovanj ter s pihanjem v volovji rog oponašal jelenje rukanje, medtem ko je družina pozorno pričakovala jelenji odgovor iz oddaljenega črnega gozda. Najraje je povedal, kako je slišal, da celo rimski vojskovodje spoštujejo keltske ženske kot znanstvenice z izjemnim znanjem. Otroka sta ob očetovih zgodbah široko napela ušesa in se ponosna stiskala v mamin objem. Že kot punčka je Iris dobro vedela, kako bistra je njena mama, saj jo je ta naučila oblikovati glinene kroglice za nakit. Alan pa je za mamo nabiral želod in z nožem lupil vrbovo skorjo, da je pripravljala neokusno grenke zvarke proti prehladu, vročini, vnetemu grlu in koži. Mile zime so preživljali v kolibi, odeti v ovčjo odejo in z volneno kapo na glavi. Zime v BUCCA VIZZI niso bile tako mrzle kot na gori, a tudi mirne. Burja je tulila skozi špranje in voda je oblivala kolibo.

Ko pa je nežen vetrič strigel med vejami topolov in ustvarjal divji ples topolovih cvetov, se je Alan končno zbudil v pomladno jutro. Po obilnem deževju je skozi okensko špranjo posijal sončni žarek, ki ga je pobožal po obrazu, ravno ko je petelin tri krat zapel svojo budnico. Pomencal si je oči, ko je zaslišal mamin glas: »Dobro jutro Alan, danes greš loviti ribe, trnek in kruh sem ti že pripravila. Ne pozabi vzeti nožiča in pred kosilom bodi doma,« je še rekla in s košaro, polno nakita, odvihrala na bližnje postajališče, da bi trgovala s popotniki, ki so zgodaj zjutraj potovali mimo s konjsko vprego polno dragocenosti.

Bosonog fantič je stekel proti reki na najdaljši okljuk, kjer je reka zemljo oblegala z leve in desne. Kmalu je zaslišal skobčevko, ki je ščebetajoče piskala, ko je krožila nad njegovo glavo: »kew-kew-kew, kew-kew-kew,« in lovila hrano za svoje mladiče. Prestrašen se je skrnil v okrilje razkošne vrbe, ki je z dolgimi padajočimi vejami božala rečno gladino. Prešinile so ga besede, ki jih je prejšnji dan slišal od starejše ženske: »Videla sem jato gosi leteti proti zahodu, to je predznak nesreče in prelivanja krvi. Ga-ga-ga so nestrpnost kričale, ko se vzletele.« Ko so ga begale čudne misli, je na mirni gladini reke zagledal bele oblake in zdelo se je, da ga bo nebo objelo in mu padlo na glavo. A ob pogledu na svojo podobo, ki se je zrcalila v vodi, se je v istem trenutku spomnil maminih podukov o posmrtnem življenju.

Ob misli, da duša nikoli ne umre, je bil pomirjen. V reko je vrgel koščke kruha, ki jih je nemudoma pohrustala jata rib. Nato je spustil trnek s kroglico kruha in čakal, da se ujame kak klen, podust, mrena ali krap. V zavetju belih vrb je bilo mirno in Alana je sreča kmalu obiskala. Ujel je tri jegulje, s katerimi bosta mama in sestra Iris pripravili juho. Iris je bila zvedava deklica. Mami je rada pomagala pri pripravi hrane, še najraje pa je pomagala zakuriti ogenj za dimljenje jegulj. Nosila ji je veje trt in topolova drva, nato pa opazovala dim, ki se je prek črnega kamenja valil proti ribam, obešenim na palici visoko nad ognjem. Zvečer, v družbi polne lune, sta z mamo v veliki bakreni posodi na ognjišču segreli oljčno olje, dodali seseklano čebulo in česen, narezano dimljeno jeguljo, na kocke narezano zelje in kolerabo, malo popražili, zalili z vinom, dodali metine liste in pokuhali. Vse skupaj je mama na koncu zalila z vodo, solila in kuhala do mehkega. Slastna juha je bila za posebno priložnost, čakali so očetov povratek z ene od mnogih trgovskih poti. Polna luna je popotnikom osvetljevala poti, zato se je hrabri Aindrea vedno vračal v njenem soju. Družina se je veselila očetovega povratka, a tokrat ga ni bilo domov in ne ve se zakaj.

Po zares dolgem času, ko je nesrečna Mair z otrokoma že davno odšla nazaj na goro, so v Boccavizzi uredili pokopališče. Če ga obiščete, boste na levem portalu vhodnih vrat opazili nekaj skrivnostnega. Obris glave izstopa iz belega kamna, kot bi se spačeni obraz z lune odtisnil vanj na mestu, ki si ga je par izbral za dom, in nemo čaka Aindreovo dušo, ki tava naokoli in išče pot v BUCCA VIZZO. Pridite si pogledat Bukovico pozno spomladi, ko cvetijo rumene iris, ki rastejo tam, kjer je neutolažljiva Iris potočila največ solza.

Narodi, ki so tu prevladovali, so po svoje izgovarjali in popravljali črke v imenu kraja. Kot zvita usta ukrivljena oblika prve črke kraja ponazarja obliko izsušene dobrane, ki jo je že davno zamejilo gričevje s severa in severozahoda, struga potoka z vzhoda in okljuki Vipave z juga, tako kot sta jo videla Aindrea in Mair. V dobravi, na gričih, ob obrežjih potokov in meandrih Vipave, ki so slovenska naravna vrednota, narava kaže svojo moč, a tu domujejo klenci ljudje in kar nekaj je že bilo Andrejev, Marij, Iris in Alanov.

 Karmen Kompara

Ž. P. V prelepi kraj Bukovica

Severno od Karavank leži dolina Jauntal (po slovensko Podjuna). Dne 31. decembra 1185 se je v vasi Juena (blizu Globasnitz) očetu Wacken Haberju in materi Margareti rodil drugi sin Jacob. Imel je dve leti starejšega brata Kanziana. Del otroštva je preživel v Jueni. Z bratom in drugimi fanti je rad raziskoval okolico. Mnogokrat so se odpravili k mogočni reki Drrau (po slovensko Drava). Ob njej je začutil moč, ki je prihajala iz njene globine ter se vedno spraševal, kam daleč v svet teče ta reka. Ko je bil star 10 let, se je družina preselila na očetov dom v vas Buchbrunn (po slovensko Bukovje) na severni rob doline Jauntal (blizu Eberndorfa, po slovensko Dobrlavas). Oče je skupaj s sinovoma gojil konje, gozdaril in obdeloval zemljo. Jacob in Kanzian sta hodila na lov jelenov in srn. Medvedov in jazbecev sta se izogibala. Jacob je obiskoval vaško šolo, kjer je stari učitelj Leopold učil nemščino, latinščino in matematiko. Najrajši je pripovedoval zgodbe iz svoje mladosti. To so bila Jacoba sama ušesa. Kar naenkrat se je v svojem sanjavi svetu znašel v Rimu, Londoniumu, Aquilei, Bizancu in drugje, kjer je Leopold menihova. Stari Leopold je to opazil in je Jacobu izročil stare knjige s čudnimi pisavami, ampak čudovitimi risbami ljudi, živali, rastlin in krajev. Fantje so Jacobu zaradi takega zanimanja dali vzdevek Jovenat (keltski bog). Zagledal se je v prečudovito dekle z zlatorjavimi očmi, majhnih ljubečih ustnic, ki si je temnorjave lase spletla v dolgo kito. To je bila Anna. V tej nedolžni mladosti je okusil tudi prvi poljub. Zanimanje za svet mu ni dalo miru. Tako se je Jacob dne 21. junija 1203 odpravil na hrib sv. Ema, to je Junska Gora, kjer se je pridružil in dal zaprisego križarjem. Njegovi novi tovariši so pripadali redu tevtonskih vitezov, bolj točno nemškemu viteškemu redu v službi katoliškega cerkvenega reda. Prva bojna izkušnja je bila v Akonu. Prepoznavni so bili, da so na belem ščitu imeli narisane črne križe. Drugi redovi križarjev so imeli rdeče križe. Leta 1203 so šli na četrto križarsko vojno nad bizantinsko cesarstvo. Z dne 12. aprila 1204 na 13. april 1204 se je Bizanc – Kostantinopel – predal. Jacob je bil s sovražnikovo sulico ranjen v levo stegno ter je od takrat naprej malo šepal. Spomladi leta 1210 se je Jacob vrnil domov. Medtem se je Anna poročila in si ustvarila družino. Doma je bila prava revščina. Zime so bile hude, poletja sušna, hrane je bilo bolj malo. Na srečo je Jacob prinesel iz Bizanca in Panonije dve vreči semen rastline buchweisen (po slovensko ajda, po latinsko faguspuros) in posejal štiri njive. Ajda je odlično obrodila. Zrnu so rekli bukovo žito in moki bukova pšenica,

ker so plodovi podobni bukovim zrnom. Mati Margareta je spekla črn ajdov kruh ter skuhala kašo in žgance.

Nato se je zgodil velik preobrat v življenju Jacoba. Leta 1218, ko je oče Wacken prihajal s sejma, kjer je prodal konja, proti domu, ga je napadel ropar in poskusil ubiti in oropati. To je Jacob od daleč videl in se zavihtel na konja ter zdirjal očetuna pomoč. Zmajhno sekiro je zadel roparja v glavo, ki se je mrtev zrušil na tla. Dogodek je bil šokanten za Wackena in Jacoba. Bila sta dva, ropar pa eden in mrtev. Težko bi dokazala, da je šlo za poskus ropa in umora. Wacken je rekel Jacobu, da se bo moral skriti, sicer ga bodo vojaki krajevnega plemiča aretirali in bo obsojen na smrt z obglavljenjem, kot najhujši razbojnik. Jacob je očetu povedal, da se ne boji sveta in bo šel z doma. Oče je Jacobu od duhovnika iz vasi Wizelsdorf, kateremu je pred leti rešil življenje, priskrbel priporočilno pismo.

Pismo se je glasilo na ime Oswald Buchweizen iz Weizelsdorfa (Jacobu so preimenovali v Oswalda) in je bilo naslovljeno palatinskemu goriškemu grofu Majnhardu v grofiji Comitatus Goritensis-Comes de Goerze.

Jacob je osedlal svojega konja Clarusa, oče pa mu je podari svojega najljubšega konja Swarza, na katerega so naložili nekaj prtljage in par vreč ajdovih (buchweizen) semen. Slovo je bilo hudo, solze so tekle, srca v bolečini ... in tako se je Jacob odpravil v nov svet.

Ko je prišel v Goritensis (po slovensko Gorico), je izročil priporočilno pismo grofu Majnhardu. Do leta 1220 je pri grofu skrbel za konje. Ker je ta videl, da je delaven in resen, mu je predlagal, da ga da za upravitelja na eno svojih posesti. Pisar je v posest goriških grofov, ki so ji pravili Ad Fornulos, zapisal Buchwizz (iz priimka Buchweizen) in tako je posest dobila nov naziv. Nekdanji naziv rimske postaje Mutatio Ad Fornulos (po slovensko postaja ob gostišču pri pečeh) blizu reke Frigidus (po slovensko Vipava) je tako za dalj časa šel v pozabo. V resnici je leta 238 Maksimilijan Tračan, ko se je s svojo vojsko premikal preko Hrušice v Vipavsko dolino in naprej v Aquileio (po slovensko Oglej), to postajo izropal in požgal, tako da je ostalo samo nekaj ruševin.

Bil je lep sončen dan in Jacob je iz Gorice na svojem konju Clarusu in s Schwarzem odjahal v Buchwizz. Na jugu se je vlekla vzpetina Carsus (po slovensko Kras), na severu gričevje s hrastovim gozdom in posameznim sadnim drevjem. Dolino je prekrivala trava, ki je ob reki Frigidus (Vipava) bila višja. Ob bregu so rasla mogočna drevesa – vrbe. Zemlja je bila težka, ilovnata, močvirska. V reki so divje race lovile svoj dnevni obrok rib. Naproti mu je pritekel majhen psiček mešanec, ki je na prišleka zalajal samo dvakrat. Jacob se je oziral naokrog in v kotu nekakšnega dvorišča, polnega razvalin, opazil majhno kolibo. Desno od vhoda je na kolenih, obrnjeno s hrbtom proti jezdecu, klečalo mlado dekle in na ročnem kamnitem mlinu mlelo zrna pšenice. Ni ga slišala. Šele ko je konj zarezgetal, se je sunkovito obrnila in zagledala mladega bradatega, dolgolasega jezdeca. Pogleda sta se srečala. V očeh ni bilo strahu, ni bilo sovražnosti, nezaupanja, temveč mladostna milina, radovednost. Jacob je razjahal in privezal uzde konja na bližnji hloed. In iz kolibe je stopil star belolas mož, vidno izdelan od težkega življenja. Tudi njegov pogled je bil prijazen. Jacob se je predstavil, povedal, da mu je grof Majnhard dodelil upravljanje tega dela doline. Možakarja sta si segla v roko. Staremu možu je bilo ime Izidor in je bil oče tega dekleta, ki se je imenovalo Živa. Bila sta Slovana. Živa je za trenutek odšla v kolibo ter, kot je v stari slovanski navadi prinesla, kos kruha, sol in dva vrčka vina. Izidor je kos kruha prepolovil in polovico izročil Jacobu skupaj z vrčkom vina. Drugo polovico kruha je spet prepolovil in polovičko izročil Živi. Tako spoštovanje je Jacob doživel samo v svoji družini. V trenutku sta mu Izidor in Živa prirasla k srcu. Izidor je Jacobu razkazal posestvo s travniki, barjem

in majhnim poljem. Na severnem robu sta si ogledala del gozda. Jacob je prepoznal preprostost, da ne rečemo revščino, v kateri sta živela Izidor in Živa. Del pridelka sta lahko obdržala, večino so odpeljali z vozovi grofovi upravniki in hlapci. Jacob je skupaj z Izidorjem zoral par travnikov in posejal ajdo (buchweisen). Skupaj sta gozdarila, redila živali in v kratkem se je življenje izboljšalo. Tudi grofu Majnhardu je Jacob redno oddal pridelke, medtem ko je del deleža, ki mu je pripadal, tudi prodal za denar (tedanji denar solde – solidus). Kupil je material in zgradil solidno hišo zase, Izidorja in Živo (na današnjem Britofu).

Spreostankom denarja je nakupil kmečko in kovaško orodje ter kobilu. Sčasoma sta se Jacob in Živa tako zbližala, da ju je prevzela ljubezen. Oženila sta se in rodili so se jima trije otroci, Vera, Vitan in Perun. V zahodnem kotu tega velikega dvorišča je Jacob iz kamov in opeke nekdanje rimske postojanke zgradil majhno cerkvico. Posvetili so jo svetemu Lovrencu, ki je bil zavetnik revežev (bil je mučen in scvrt na ražnju 10. avgusta 258 v Rimu, star dvaintrideset let). Konec leta 1223 je na posestvo prijahal grof Majnhard s svojim spremstvom in bil z videnim izredno zadovoljen. Z Jacobom sta se sprehodila do reke Vipave (Frigidus) in med pogovorom je zvesti grofov pisar vprašal grofa, če bi lahko latinsko ime Frigidus spremenili v sodobnejši izraz. Grof je določil, da se zapiše novo ime reke – Sita Imcta Wippach. Tako je grof tudi naročil svojemu spremstvu, da Jacobu izročijo še par konjev in mu dodelijo hlapca.

Rod Jacoba in Žive se je nadaljeval z vnuki in pravnuki do današnjih dni.

V vsem tem času se je iz postojanke Mutatio Ad Fornulos (na Britofu) kraj preimenoval v Buchwizz (1. 1220), v Bohaviza (1. 1763–1787), v Boccavizza (1. 1822), v zadnjih desetletjih v Bukovico (Bukovica). Ni pa zgodba še zaključena, ker mogoče se bo kraj preimenoval v Bukuca, kakor ga vseskozi imenujejo domačini.

 Renato Gomišček

In nastala je Volčja Draga

Pangea. Prvi planet, ko so bili kontinenti še združeni. Sami visoki vrhovi, nobene nižine in nobenega življenja. Planet, ki se je iztrgal ob velikem puku iz večine bivše pramase. Nastajali so vulkani in potresi. Gore so postajale nižave, nastale so vzpetine. Dež je zalival nižino. Vode so se zbirale v kotanjah, nastajali so prvi potočki in reke. A še vedno ni bilo ne duha ne sluha o kakem kraju. V naelektrenem ozračju so nastajali plini, v kotanjah so nastajale prve valilnice življenja enostavnih bitij enoceličarjev. Nižino je zalilo pramorje. Bitja so se vedno bolj združevala v kompleksnejša bitja in nastali so prvi plazilci. Dinozavri, brontozavri in ptiči. V dragi so ob vodnih žilah nastajala prva naselja. Ljudje so udomačevali živali. Prve rastline – bukve in hrasti – so dajale živalim zavetje. Ljudje so gojili drobnico. Ko so se naselili volkovi, so drobnico volkovi iztrebili. Ljudje so sprva gojili ovce, zato je bil kraj sprva Ovčja Draga, kasneje pa Volčja Draga. Tu še vedno od pradavnine tečejo potoki in še vedno je jezero. Kjer je poplavljal morje, imamo še danes v tleh odkladnine (flišnata tla ali opoka). Gore, ki so nastajale, so sedaj kot varuhi doline, v kateri živimo mi, Volčjedražani. Ponosni smo na zgodovino kraja, saj je narava ustvarila mali raj na zemlji, ki je znan širom po Evropi.

 Roland Tischer

Državno prvenstvo v skokih na veliki prožni ponjavi

V Murski Soboti se je 19. junija odvijalo državno prvenstvo v skokih na veliki prožni ponjavi. V letu 2020 državnega prvenstva v tej disciplini sploh ni bilo, zato so tekmovalci nestrpno pričakovali ta dogodek. Podobno kot na drugih tekmah je bil tudi tukaj omejen dostop do tekmovališča in podelitvenega prostora, zato so fotografije tokrat žal bolj skromne.

Tekmovanje je potekalo za športnike, stare 10 let ali več. Med mlajšimi dečki je

bronasto medaljo osvojil **Kristjan Ferjančič**, **Lan Juretič** je bil četrti, **Sebastiano Bon** pa šesti. Ekipno so postali mlajši dečki državni prvaki. Pri mlajših deklicah je najboljšo uvrstitev dosegla **Lana Ušaj** na osmem mestu. Starejši dečki so zasedli prvi dve mesti, in sicer je **Enej Lango** osvojil zlato medaljo, **Matic Bremec** pa srebrno. To je zadostovalo tudi za ekipno zmago. Starejše deklice (**Maruša Samec**, **Zarja Saksida**, **Taja Fabijan** in **Manca**

Osojnik Kerševan) so ekipno dosegle četrto mesto. Mladinci so se pomerili po mednarodnih FIG pravilih. Naši športniki so dosegli odlične rezultate: **Patrik Nemec** prvo, **Jure Rupar** tretje in **Aleks Hvala** četrto mesto. Seveda je to pomenilo tudi ekipno zmago. Ker je mladincem manjkala srebrna medalja, jo je pri mladinkah priborila **Petra Arčon**. Pri članih je bil tokrat najboljši **Peter Saksida** s petim mestom. Rezultati ostalih članov

so jim skupno vseeno prinesli prvo mesto. Rezultati državnega prvenstva pri mladincih, mladinkah in članih štejejo tudi za status kategoriziranih športnikov, ki ga mora seveda potrditi Olimpijski komite Slovenije.

Čestitke vsem športnikom in trenerjem. •

 Igor Ferjančič
 Polona Juretič

Gimnastičarji končno pobrisali prah z velike prožne ponjave

Po skoraj letu dni premora so se na velike prožne ponjave pred dvema mesecema povzpeli tudi telovadci **ŠD Partizan Renče**. Pobrisali so prah s telovadnega orodja, ki se je več mesecev nabiral na njem, in začeli resno trenirati ter se pripra-

vljati na prihajajoče tekme. Korončas jih je namreč do tedaj pustil praznih rok, saj so bili treningi prekinjeni, športni dogodki pa so se umaknili individualnim aktivnostim v naravi. Očitno jih večmesečna odsotnost na telovadnih orodjih ni

kaj veliko ohromila, saj so za svojo fizično pripravljenost izvrstno poskrbeli. To so naši fantje in dekleta dokazali v soboto, 29. maja, na Odprtem prvenstvu Renč v skokih na veliki prožni ponjavi. ▶

▶ Za mlajše je društvo organiziralo Festival Renč v skokih na veliki prožni ponjavi. Odlično so se izkazale tako naše cicibanke kot naši cicibani, oboji pa so se tokrat pomerili zgolj posamezno. Med deklicami je največ točk dosegla **Lana Saksida**, sledile so ji **Nicole Malović**, **Tia Štimnikar**, **Lucija Vuk**, **Zala Špacapan** in **Isabel Čotar**. Med cicibani se je najbolje izkazal **Miha Pirjevec**, takoj za njim **Jan Terčič**, tretji rezultat

s prvim mestom slavil naš **Patrik Nemeč**, bronasto medaljo je okrog vratu ponesel **Jure Ruper**, s petim mestom pa je bil odličen tudi **Aleks Hvala**.

Članica **Lea Vidič** je posamezno zasedla peto mesto. Član **Matjaž Cotič** je bil posamezno izjemen drugi, ponosni pa smo bili tudi na skoke **Petra Saksida**, ki je na koncu zasedel šesto mesto.

Z najboljšimi rezultati smo ponovno dokazali, da je v slogi moč in da smo v društvu ekipno skorajda nepremagljivi. Mlajši dečki, starejši dečki in mladinci so se na stopničke povzpeli po zlato medaljo. Člani so tekmovali kar z dvema ekipama in dosegli zlato in srebrno medaljo. Slednje so ponosno nosile tudi mlajše deklice in mladinke, odlično tretje mesto pa so zasedle starejše deklice.

je pripadal **Taiu Šinigoju Stankoviču**. Za njimi pa so se odlično uvrstili še **Bojan Harej**, **Ian Černe** in **Maj Kotnik**.

Sledilo je Odprto prvenstvo Renč v skokih na veliki prožni ponjavi, ki so ga otvorili mlajši dečki posamezno. Najbolje se je med našimi fanti izkazal **Kristjan Ferjančič**, ki je dosegel prvo mesto, **Mark Martinuč** je zasedel četrto, šesto pa je pripadlo **Lanu Juretiču**.

Tudi starejša dečka **Enej Lango** s prvim in **Matic Bremec** z drugim mestom sta ponosno stala na stopničkih, priznanje za peto mesto pa je šlo v roke **Ahacu Pavlici**.

Izvrstno je obe sestavi odskakala tudi mladinka **Petra Arčon** in zasedla drugo mesto posamezno. Med mladinci posamezno je

Četudi je bil zaradi ukrepov obiskovalcem ogled tekme v živo onemogočen, je društvo poskrbelo tudi zanje, saj se je tekma prenašala preko Youtube kanala, zaradi česar smo bili vsi del nje in glasno navijali za naše športnice in športnike, pa čeprav od doma. Vsaka nova izkušnja pač nekaj šteje, pomembno je le, da so člani društva ponovno dokazali, da jih nič ne more ustaviti. ●

✍ Urška Pirjevec
📷 Edvin Ušaj

Odprto prvenstvo Bežigrada v skokih na velik prožni ponjavi

V soboto, 12. junija, smo se udeležili Oprtega prvenstva Bežigrada v skokih na veliki prožni ponjavi. Po dolgem času smo se na tekmovalce odpravili z avtobusom. V četrtek pred tekmovanjem smo opravili obvezna hitra testiranja na covid-19, da je naš izlet v Ljubljano potekal brez skrbi.

Na Sokolčkovem festivalu so se naši cicibani in cicibanke odlično odrezali. Naše društvo so predstavljale **Lana Saksida, Metka Arčon, Julia Leban, Nicole Malovič, Tia Štimnikar, Zala Špacapan in Lucija Vuk**. Sestavi sta najbolje uspeli Julii Leban, ki je od vseh cicibank osvojila najvišji seštevek točk, sledili sta ji še Metka Arčon in Nicole Malovič. Pri cicibanih so **ŠD Partizan Renče** predstavljali **Jan Terčič, Tai Šinigoj Stankovič, Miha Pirjavec, Massimo Bon, Ian Černe, Bojan Harej in Anže Furlan**. Najboljše se je odrezal Massimo Bon, ki je dosegel drugi rezultat, sledil mu je Miha Pirjavec s tretjim rezultatom. Za odlične nastope so bili prav vsi tekmovalci nagrajeni z medaljami.

Na odprtem prvenstvu so mlajši dečki **ŠD Partizan Renče** ekipno prepričljivo zmagali. Med posamezniki se je s tretjim mestom najbolj izkazal **Mark Martinuč**. Mlajše deklice so zasedle četrto mesto, posamezno je bila od Renčank najboljša **Veda Panič** z osmim mestom.

Starejše deklice so od zadnje tekme zelo napredovale in skoraj vse uspešno izvedle obe sestavi ter ekipno dosegle peto mesto. Najboljše sta se s 13. in 14. mestom odrezali **Sara Žbogar Fajt** in **Maruša Samec**. Starejši dečki so bili drugi. Med posamezniki je **Enej Lango** osvojil zlato medaljo.

Mladinke so zasedle drugo mesto. Med posameznicami se je najbolje odrezala **Petra Arčon** z drugim mestom, **Veronika Žvanut** je bila šesta. Prvič se je med mladinkami predstavila tudi **Marisa Černe** in uspešno izvedla obe sestavi. Mladinci so ekipno osvojili prvo mesto, prav tako pa so pobrali vsa najvišja mesta med posamezniki. Prvi je bil **Patrik Nemeč**, drugi **Jure Rupar** in tretji **Aleks Hvala**.

Med člani je prvo mesto zasedel **Matjaž Cotič**, četrti je bil **Zan Zorn**. Tudi ekipno so pometli s konkurenco in se veselili prvega mesta.

V skupnem seštevku pokala Slovenije so se naši tekmovalci razvrstili takole: mlajša dečka **Kristjan Ferjančič** in Mark Martinuč sta zasedla drugo in tretje mesto, mlajša deklica Veda Panič je bila osma. Pri starejših dečkih je prvo mesto osvojil Enej Lango, pri mladincih so na stopničkah stali Patrik Nemeč na prvem, Jure Rupar na drugem in Aleks Hvala na tretjem mestu. Pri mladinkah je Petra Arčon osvojila drugo mesto. Matjaž Cotič pa je v članski kategoriji osvojil prvo mesto. ●

 Urša Vrbec
 Jurij Arčon

Kotalkarski utrip v prvih mesecih, ko smo ponovno lahko aktivni

No, pa smo le ponovno zagnali naše kolesje in se prav počasi vračamo v preteklosti zastavljene okvirje naših aktivnosti tako na tekmovalnem kot rekreacijskem področju. Prvi so se k aktivnim treningom vrnili registrirani tekmovalci, starejši od 12 let, in počasi so jim skladno z dopustnimi odloki sledili tudi mlajši tekmovalci ter vsi ostali, ki se treningov udeležujejo v rekreativne namene in s ciljem pridobivanja veščin, ki vsem dopuščajo tudi zahtevne skupinske nastope.

Obdobje, v katerem nismo imeli neposrednih stikov in treningov na kotalkališču, smo uspešno prebrodili z delom preko Zooma, ki so ga naše trenerke spretno izvajale v najrazličnejših oblikah motivacije otrok, s ciljem ohranjanja stikov, želje po druženju in kotalkanju ter kljub oddaljenosti učenju novih veščin. Pri svojem delu so bile tako zelo uspešne, da so bile po ponovnem odprtju naših vrat vadbene skupine že takoj v celoti polne in velika večina otrok ponovno trenira in uživa v vragolijah umetnostnega kotalkanja.

Organizacija samih treningov in vadbenih skupin je strogo prilagojena predpisa-

Klara s trenerko.

nim zahtevam in vsi člani našega kluba jih strpno upoštevamo. Že v preteklosti zastavljena pravila glede reda in discipline ter spoštovanja dogovorjenih načel k spodbujanju samostojnosti že čisto majhnih otrok so se v za vse nas novih okoliščinah izkazala za izjemno dobrodošla. Naše delo je tako veliko lažje.

Udeležba na mednarodnem tekmovanju Polet Opčine v Italiji

Vrnili smo se k treningom in po dveh mesecih kratkih obnovitvenih vaj tudi k težko pričakovanim prvim tekmovalcem. Čeprav smo se povsem zavedali, da je za nami izgubljena tekmovalna sezona leta 2020 in s tem tekmovalni ritem in zagon, smo se kljub vsemu udeležili mednarodnega tekmovalnega v Italiji na Opčinah, ki smo se ga tudi v prejšnjih letih redno udeleževali z našimi najboljšimi tekmovalci in tekmovalkami. Na posebno povabilo organizatorja ene izmed tekmovalcev za Grand prix evropskega nivoja smo se odzvali, zavedajoč se, da je to za nas ponoven začetek in se bodo naše tekmovalke srečale s hudo konkurenco iz držav, v katerih omejitve treniranja za tekmovalce niso veljale in so lahko trenirali tudi preko zime. Če so se tekmovalke v preteklosti mirno kosale z najboljšimi in se uvrščale v najboljšo deseterico ali celo osvojile kolajne, smo bil

letos veseli vsakega uspelega nastopa ne glede na doseženo uvrstitev. Tekmovalnja so se udeležile **Ajda Pahor**, **Mija Primožič** in **Eni Zorn** v kategoriji kadetinj ter starejši dekllici **Tina Uršič** in **Maja Corsi** ter se uvrstile v svojih kategorijah v drugo deseterico. Najboljša udeleženka pa je bila naša najmlajša tekmovalka **Klara Uršič**, ki se je zelo dobro odrezala ter nas vse presenetila z odličnim četrtem mestom in žal le za las izgubljeno kolajno. Tekmovalje je potekalo po strogo predpisanem protokolu glede vstopanja na prizorišče in prisotnosti števila oseb, ki so lahko spremljale tekmovalke.

Zaključek tečaja v umetnostnem kotalkanju

Takoj ko so nam okoliščine covid dopuščale, smo naše najmlajše kotalkarje in vse tiste, ki so v jesenskih mesecih opravili prve kotalkarske korake, zbrali na kotalkarskem festivalu, da so nam prikazali svoje že v jeseni pridobljeno znanje, ki pa na naše veselje čez zimo ni izpuhtelo in so še vedno z nami. V svojih nastopih so se izjemno potrudili in nagradili smo jih z diplomami in kolajno za uspešno opravljen tečaj. Še posebej se veselimo dejstva, da jih je veliko število in vsi veselo nadaljujejo z učenjem novih prvin.

Organizacija tekmovalnega Pokal Renč – Memorial Danila Stepančiča

Že devetindvajseto leto teče, odkar je **Danilo Stepančič** skupaj z **družinami Stibilj, Špacapan, Kljun** in **Furlan** ustanovil **Kotalkarski klub Renče** ter postavil temelje našega delovanja. Dolga let ja črtal našo pot in tkal prijateljske vezi z drugimi klubi tako v Sloveniji kot onstran meje in v drugih evropskih državah.

Že vsa pretekla leta od ustanovitve kluba dalje je bilo v pomladanskih mesecih tradicionalno organizirano mednarodno tekmovalje z imenom Pokal Renč, ki se ga je vedno udeležilo veliko število tekmovalcev iz različnih držav, najpogosteje iz Italije, Avstrije in Hrvaške. Ko smo se v letu še pred izbruhom pandemije poslovili

od našega dolgoletnega predsednika, smo tekmovanje posvetili njegovemu spominu in ga poimenovali Memorial Danila Stepančiča. Žal tekmovanja zaradi pandemije v preteklem letu nismo uspeli organizirati, smo pa zato toliko bolj zavihali rokave letos in takoj ko je bilo to dopustno, memorial organizirali, pa čeprav ne v mesecu aprilu, ki je bil njegov najljubši mesec, saj je vedno želel s Pokalom Renč otvoriti kotalkarsko sezono, slediti sosednjim Italijanom kot vodilni veselili v umetnostnem kotalkanju in biti za zgled slovenskim klubom s svojo zagnanostjo in motiviranostjo.

Tekmovanje smo organizirali 13. junija ter v skladu z okoliščinami in veljavnimi odloki ravnali previdno. Poskrbeli smo za varnost vseh nastopajočih, njihovih spremljevalcev in organizatorjev. Že običajno organizacija mednarodnega tekmovanja terja od organizatorja velike napore, tokrat je bil naš napor še toliko večji, saj smo zelo veliko energije vložili v zagotavljanje varnosti in socialnih razdalj. V prvi vrsti smo bili primorani omejiti število sodelujočih klubov in tekmovalcev iz tujine, saj je tekmovanje štel tudi za Pokal Slovenije in so zato neomejeno število prijavi imeli na voljo predvsem slovenski klubi. Za nemoteno izvedbo tekmovanja pa je bilo potrebno število tekmovalcev omejiti in izvedbo tekmovanja ločili v več sklopov po starostnih kategorijah ter obenem zagotoviti prisotnost le nujno potrebnega kroga spremljevalcev. Tekmovalci so imeli v šolski telovadnici ločene prostore za

preoblačenje in so se lahko gibali v posebej zanje namenjenih prostorih. Vstopile so lahko le osebe, ki so zadostile pogojem PTC in obvezno uporabljale masko za zaščito, poskrbljeno je bilo tudi za temeljito razkuževanje in prezračevanje prostorov.

Tekmovalci so se novim razmeram že povsem prilagodili in zelo zagnano in energično izvedli svoje nastope, za kar so nekateri prejeli visoke ocene, ki vse nas navdajajo z veseljem in novo energijo. Še posebej nas veseli, da je na tekmovanju nastopilo kar 28 kotalkarjev iz domačega kluba in čisto vsi so pokazali za ta čas dobro pripravljenost, kar se je odrazilo tudi v številu osvojenih kolajn. Osvojili smo kar sedem zlatih, tri srebne in dve bronasti

kolajni, in sicer sta v kategoriji začetnic osvojili **Žanet Šinigoj** drugo in **Keli Ludvik** tretje mesto, med cicibankami je Klara Uršič zmagala, med mlajšimi deklicami pa je **Luna Padovan** osvojila tretje mesto. Zmagale so tudi **Aneja Zorn** v skupini D1 in **Sara Žbogar Fajt** v skupini D2, Eni Zorn med kadetinjami in **Mia Krušec** v kategoriji E2, **Lia Dobrila** pa je bila med mladinkami druga. V svoji starostni skupini E2 sta izstopali **Erin Gorjanc** in **Maša Bizjak** ter zaslužno osvojili prvo in drugo mesto. Izjemno dobro odpeljana programa pa sta Majo Corsi in Tino Uršič popeljala do prvega in drugega mesta med starejšimi deklicami.

V tednih, ki so pred nami, nas čakajo priprave na državno prvenstvo, ki bo potekalo od 2. do 4. julija v Novi Gorici, kjer se prav tako nadajamo dobrih uspehov. ●

in [KK Renče](#)

Dogajanja v Nogometnem društvu Renče

Obiskal nas je Deželak junak

V ponedeljek, 10. junija, nas je okoli 13. ure na nogometnem igrišču v sklopu dobredelne akcije obiskal Deželak junak. V dresu ND Renče mu je trener **Damir Likar** s pomočjo deklet selekcije U17 pripravil preizkušnjo iz nogometnih spretnosti, kot presenečenje pa smo mu na gol postavili tudi njegovega sina. S pomočjo podjetij **Goriške opekarne d.d.** in **Vitanest d.o.o.** smo v sklopu dobredelne akcije Deželak junak, katere namen je popeljati čim več otrok iz socialno šibkejših družin na morje, podarili bon v vrednosti 800 evrov. V **Nogometnem društvu Renče** smo ponosni in veseli, da smo lahko sodelovali in prispevali k dobredelni akciji Deželak junak.

Novi pridobitvi v Nogometnem društvu Renče

V letošnjem letu smo v ND Renče zahvaljujoč **Zavarovalnici Triglav OE Nova Gorica** in **Občini Renče-Vogrsko** bogatejši za defibrilator, ki je postavljen zraven nogometnega igrišča, in novo kosilnico. Bližina defibrilatorja zmanjša možnost hujših posledic ali smrti ob srčnih zastojih, nova kosilnica pa nam omogoča boljše travnato površino za igranje tekem in izvajane trenažnih procesov na višjem nivoju. V društvu obe pridobitvi neizmerno cenimo in smo zanju zelo hvaležni.

Olimpijska bakla

5. maja je v Renče iz občine Miren-Kostanjevica pripotovala slovenska olimpijska bakla. Župan Občine Renče-Vogrsko

Tarik Žigon je baklo predal dekletom iz Nogometnega društva Renče, ki so z baklo simbolično pretele tri kroge in jo

nato predale dvema mlajšima članoma ND Renče, ki sta z baklo pretekla še dva kroga. Ker bakla ni bila ravno lahka, sta se morala naša dva mlajša člana precej dobro potruditi, da sta jo lahko ponosno in dvignjeno ponesla okoli nogometnega igrišča. Baklo sta nato predala članicam **Kotalkarskega kluba Renče**. S tekom smo člani in članice ND Renče in KK Renče ponazorili jekleno voljo naših olimpijcev, prijateljstvo in povezovanje.

Lepo vabljeni na praznovanje našega Abrahama

Praznovanje našega Abrahama smo zaradi covidnih razmer preložili v letošnje leto. Tako da bomo jubilej zaznamovali s tridnevним programom med 3. in 5. septembrom v Športnem parku Renče. V roku treh dni bo v Renče prišlo preko 350 domačih in tujih nogometašev in nogometašic. Osrednja točka prireditve bosta proslava in mednarodni turnir deklet se-

lekcije U17, saj bodo v Renče prišle ekipe, ki so v samem vrhu ženskega svetovnega nogometa. Za dodatno zabavo bodo poskrbele plesne skupine, organizirana pa bosta tudi otroški kotiček in srečelov. Po zaključku turnirjev bodo sledili še koncerti znanih ansamblov.

deklince in dečke, stare med 6 in 12 let. Kamp bo potekal med 23. in 27. avgustom od 8. do 16. ure. Poleg nogometnih treningov, ki bodo potekali pod vodstvom usposobljenih trenerjev, bo vključeval tudi kup drugih zabavnih aktivnosti, kot so supanje po reki Vipavi, preživetje v naravi, aktivno učenje angleščine in še mnogo več. Poleg naših trenerjev in članic Nogometnega društva Renče bodo za zabavo in druge aktivnosti skrbeli tudi drugi animatorji. Da otroci ne bodo lačni, bo poskrbljeno tudi za tri obroke dnevno (dopoldanska malica, kosilo in popoldanska malica). Športni poletni kamp je namenjen vsem otrokom, ki si želijo počitnice popestriti in pet dni preživeti aktivno v družbi novih prijateljev, nogometne žoge in druge zabave. Lepo vabljeni. •

Tudi letos nogometno obarvan športni poletni kamp

Letošnje poletje bo v ND Renče prav tako kot lani nogometno obarvano. Tudi letos v ND Renče organiziramo drugi nogometno obarvan športni poletni kamp za

Špela Bremec
Arhiv Nogometno društvo Renče

NOGOMETNO OBARVAN
ŠPORTNI
POLETNI KAMP

2 0 2 1

ZA VSE DEKLICE IN DEČKE MED 6 IN 12 LET

JUTRANJA TELOVADBA, NOGOMETNA VADBA
(pod vodstvom usposobljenih mentorjev)

ŠTEVILNE DELAVNICE

IGRE Z VODO IN VODNIMI BALONI

IGRE V VODI: SUPANJE, RAFTANJE IN ČOFOTANJE V VIPAVI

OGLED DOMAČIH ŽIVALI NA KMETIJI

TRADICIONALNE ŠPORTNE IGRE

SPOZHAVANJE NARAVE

AKTIVNA ANGLEŠČINA

IGRE BREZ MEJA

POSKRBLJENO ZA 3 OBROKE

OBILO ZABAVE, SMEHA IN NOVIH PRIJATELJEV

PLESNE DELAVNICE IN ŠE MNOGO VEČ.

PRIJAVE IN INFO:

☎ 031 541 329

✉ nd.rence2000@gmail.com

OD 23. DO 27. AVGUSTA, 8. - 16. URE

95€

PRIJAVE MOŽNE DO 13. 8. 2021. ŠTEVILO MEST JE OMEJENO.

Računalniški vid Alana Lukežiča

Nekoč perspektiven nogometaš, danes perspektiven znanstvenik, poln elana in zanosa, ki ga odlikujejo vztrajnost, natančnost, delavnost, vizionarstvo, skratka vrline znanstvenika, strokovnjaka in dobrega človeka, ki mu uspe zaključiti projekt z oceno *summa cum laude* (po slovensko se prevaja kot »z odliko«), postane lahko le hvaležen komu ali nečemu nekdo. Ja, to je fant, naš občan, s koreninami, pritrjenimi na majhnem hribčku v Renčah, zaselku Arčoni, ki mu domačini pravijo Vrtezovec.

Človeka, kot je **Alan Lukežič**, z dopolnjenimi dobrimi tridesetimi leti navdaja življenje z željo po nečem novem, drugačnem, inovativnem. Njegov um vidi v okolju podatke in v trenutku se sprožijo možnosti obdelave ali njihove spremembe z željo, da nam olajša, poenostavi, da nam z digitalnim svetom približa oz. ponudi rešitev tistega, kar naš um ne zmore.

Alan je 25. maja po dobrih štirih letih zaključil doktorski študij na Fakulteti za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani ter pridobil naziv doktor znanosti. Doktoriral je na področju računalništva in informatike, natančneje na področju računalniškega vida, ki je del širšega področja umetne inteligence. Računalniški vid je relativno novo in zelo hitro razvijajoče se področje računalništva, ki se ukvarja predvsem z avtomatskim razumevanjem vizualnega materiala, kot so slike ali video vsebine. Nekateri tipični primeri uporabe računalniškega vida so avtomatsko ostrenje slike v fotoaparatih, detekcija in razpoznavanje predmetov v slikah, razpoznavanje obrazov v videoposnetkih, zaznavanje črt na cestišču za določanje voznega

pasu pri samovozečih avtomobilih in še veliko drugih.

Alan se v svojih raziskavah ukvarja predvsem s problemom vizualnega sledenja in razvojem algoritmov za vizualno sledenje. Pri tem problemu gre za ocenjevanje položaja objekta v videoposnetku. Uporabnik si na začetku posnetka izbere objekt, ki mu želi slediti, tako, da ga označi. Naloga računalnika je, da označenemu objektu potem sledi tako, da skozi celoten posnetek napoveduje, kje znotraj posnetka se ta objekt nahaja. Problem sledenja se za človeka zdi zelo enostaven, saj imamo veliko znanja o svetu in si z lahkoto predstavljamo, kako različni objekti izgledajo, kako se premikajo in kako sodelujejo med sabo. Računalnik pa tega znanja nima, zato si ga mora zgraditi kar med tem, ko objektu sledi, kar je veliko težje. Vizualno sledenje ima širok nabor aplikacij, kjer se

lahko uporablja, in sicer v nadzornih sistemih, v sistemih za spremljanje športne analitike, za potrebe obdelovanja medicinskih slik, v orodjih za urejanje videa, v sistemih za avtonomno vožnjo ipd. Kljub velikim napredkom, ki smo jim bili v zadnjem času priča na tem področju, pa ostaja še veliko odprtih vprašanj in priložnosti za nove izzive.

Verjamemo, da se bodo Alanu tudi v prihodnje porodile nove, enkratne, za marsikoga nerešljive ideje transformacij, ravno tako kot se mu je utrnila slednja, za katero je bil odlikovan. Zаметki, osnove doktorske disertacije so seme posadili že ob

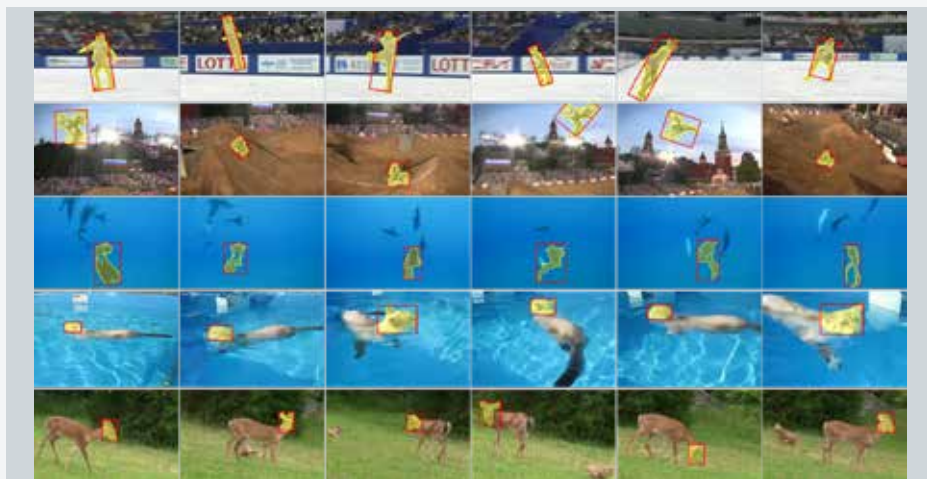
zaključku prve stopnje, ko je Alan opravil diplomsko nalogo iz podobne tematike, jo dopolnil z magistrsko nalogo, plodove pa obral s podeljenim doktorskim nazivom. Doktorsko delo je posvetil **nonotu Ladotu**, ki ga je o življenju veliko naučil, žal pa je ta svet zapustil že med njegovim študijem. Zahvala pri tem gre tudi izr. prof. dr. Mateju Kristanu, ki je odigral vlogo mentorja pri vseh treh zaključnih delih, saj je v Alanu vedno videl velikega človeka. Zaupanja v njegovo strokovnost ni ravno skrival, saj mu je s ponosom prepuščal mikrofona, da se je na večjih konferencah vedno pogosteje sprehajal v Alanovih rokah. Alan je rezultate raziskav predstavljal na konferencah na Havajih (ZDA), v Benetkah, Seulu (Južna Koreja) in Perthu (Avstralija).

Za konec pa nam Alan pove še, da je tako raziskovalno delo na splošno kot tudi

Slika prikazuje primer vizualnega sledenja. Uporabnik je na začetku videoposnetka označil metulja, ki mu je računalnik nato skozi celoten posnetek sledil tako, da je njegov položaj napovedal z rdečim okvirčkom.

delo na doktoratu zanimivo, da izzivi iz-
zovejo veliko problemov, ki pa iz človeka
izvlečejo najboljše ideje in zmožnosti,
ki jih v danem trenutku premore. Po
Alanovih besedah bi se tako delo težko
uvrščalo v kategorijo službe s polnim
delovnim časom, saj zahteva več kot le
osem ur dela na dan, vendar zanimivost,
izzivalnost, ustvarjalnost narave dela
odtehtajo vse napore in odrekovanja, ki so
potrebni za doseg zastavljenih ciljev.
Alan nam pove še, da izzivi in problemi
so in problemi bodo tudi v prihodnje,
zlasti na področju umetne inteligence, ki
se z razmahom mobilnih naprav vedno
bolj uveljavlja v vsakodnevnih nava-
dah večine posameznikov, vendar jih
sam namerava dopolnjevati, se z njimi
soočati in jih raziskovati z roko v roki z
raziskovalnim delom na fakulteti, nekega
dne, v prihodnosti pa načrtuje zapustiti
akademski svet in pridobljeno znanje
uporabiti v gospodarstvu.

Pet primerov sledenja raznolikih objektov: uporabnik je na začetku vsakega video posnetka označil objekt, ki mu računalnik v nadaljevanju sledi tako, da napove njegov položaj, predstavljen z rdečim pravokotnikom. Bolj natančna ocena položaja objekta, ki jo je računalnik napovedal, je prikazana z rumeno bravo.

Ob tej priložnosti bi Alanu iskreno če-
stitali in mu zaželeli še veliko vztrajnosti
pri novih izzivih. Ko bo jadro jadralo
proti novim raziskovalnim vodam, naj
kompas postane ločnica zastavljene

smeri zmožnosti človekovega uma. •

Irena Rovan in Alan Lukežič
 Osebni arhiv

DRUŠTVA

Podaritev prostovoljno zbranih denarnih sredstev

Člani **Konjeniškega društva Soča** smo se 19. junija zbrali ob kulturnem domu v Bukovici, od tam pa krenili na pohod po Konjeniški poti.

Člani KD SOČA smo 30. maja ob jezeru na Volčji Dragi organizirali deveto družabno dobrodelno srečanje. Pridružili so se nam konjeniki iz vse Slovenije, ljubitelji konj in narave ter prijatelji. Vsak je prinesel kaj za popiti in za pod zob ter dobro voljo, ki se je prepletala cel dan. Namen srečanja pa je prostovoljno zbrati denarna sredstva in jih podariti tega potrebnim.

Medse smo povabili člane **Varstveno delovnega centra Ajdovščina-Vipava, družino Peternelj**, župana Občine Renče-Vogrsko **Tarika Žigona** in predsednika KS Bukovica-Volčja Draga **Dušana Nemca**. Pred odhodom na pohod je vse navzoče pozdravil predsednik KD Soča **Srečko Špacapan**. Poudaril je pomen tega srečanja s povabljenimi. Prisotne je pozdravil tudi Dušan Nemeč, pohvalil delovanje društva in zaželel srečno pot.

Letos smo prostovoljno zbrana sredstva s plaketo podarili Varstveno delovnemu centru Ajdovščina-Vipava, ki jih je prevzel direktor **Roman Velikonja**. Spregovoril

je o pomenu in delovanju centra ter kam bodo denar namenili. V tem centru so invalidi, starejši od 18 let. Drugi del sredstev smo namenili družini Peternelj iz Volčje Drage za pomoč pri rehabilitaciji štiriletne hčerke **Metke** s cerebralno paralizo. Trenutno jo vozijo na terapije v Staro Goro, Sočo v Ljubljano in na terapije na konju. Metki želimo, da bi čim prej okrevala in bila neodvisna od pomoči drugih.

Po skupnem spominskem fotografiranju smo se poslovili in krenili na pot na Kras. •

Srečko Špacapan
 Denis Čotar

Dogajanje v Prostovoljnem gasilskem društvu Renče–Vogrsko

V soboto, 19. junija, je **PGD Renče-Vogrsko** izvedlo zbor društva v gasilskem domu v Renčah. Poleg rednih aktivnosti, ki se potrjujejo na zboru društva, smo izvedli tudi nadomestne volitve za organe društva in poveljnika društva PGD Renče-Vogrsko. Za novega poveljnika PGD Renče-Vogrsko je bil izvoljen **Vasja Mozetič**.

Gasilke in gasilci PGD Renče-Vogrsko se zahvaljujemo dosedanjemu poveljniku **Dragu Skomini** za izjemen prispevek pri ustanovitvi, rasti in vodenju društva.

Kljub izrednim razmeram epidemije covid-19 je društvo poleg opravljanja osnovne dejavnosti – opravljanja lokalne gasilske javne službe v Občini Renče-Vogr-

Novi poveljnik Vasja Mozetič na Zboru PGD Renče-Vogrsko.

Podelitev napredovanj - Poveljnik in Predsednik GZ Goriške podeljujeta napredovanje Vasji Mozetič.

ske in sodelovanja z GZ Goriške – izvedlo naslednje glavne aktivnosti:

- Pridobilo nove operative člane. Na dan 31. 12. 2020 je društvo štelo 59 članov (operativnih gasilcev, mladih gasilcev, ki so obiskovali gasilski krožek, ter ostalih aktivnih in podpornih članov).
- Pet operativnih članov je v juniju 2021 opravilo izpit za višjega gasilca. Izobraževanje za nove operative gasilce se še izvaja.
- Prevezlo novo gasilsko vozilo GV AC 25/60. Gasilsko vozilo je nabavilo preko leasing pogodbe s Sparkasse S z dobo odplačevanja 7 let. Nakup gasilskega vozila skladno z dolgoročno pogodbo financira Občina Renče-Vogrsko.
- Nabavilo rabljeno gasilsko vozilo GVGP-2 TAM 110 T7 BV 4X4. Vozilo je bilo nabavljeno iz naslova prostovoljnih prispevkov občanov Občine Renče-Vogrsko.

Vodenje zбора.

Zbor PGD Renče-Vogrsko - predsednik društva.

Vodni slavalok Deželak Junak.

Gašenje požara na Vogrskem, goreče poliuretanske plošče.

Gašenje gorečega zapuščenega vozila.

Gašenje kontejnerja- križišče Velika pot-Martinuči.

- Nabavilo manjkajočo gasilsko in zaščitno opremo skladno s tipizacijo Gasilske zveze Slovenije.
- Opravljalo različne naloge skladno s potrebami v zvezi s covid-19.
- Do izbruha epidemije covid-19 izvajalo gasilski krožek.
- V letu 2020 je bilo skupno opravljenih 37 intervencij:
 - 6 x požari in eksplozije,
 - 7 x požar v naravi,
 - 24 x tehnična in druga pomoč.

Izpostavili bi štiri večje in obsežnejše intervencije:

- Požar v naravi na Vogrskem, kjer je go-

rela večja količina poliuretanskih plošč (fasada stare bolnice v Šempetru). Na intervenciji so sodelovali štiri društva in poklicna enota.

- Poplavljanje vodotokov na območju celotne občine. Sodelovali so tri gasilska društva in poklicna enota ter civilna zaščita.
- Sodelovali smo tudi na dveh obsežnih požarih v naravi izven naše občine (Črnotiče in Dolga Poljana).

Glavne aktivnosti, ki jih bomo izvajali poleg opravljanja osnovne dejavnosti:

- udeleževanje na osnovnih in dopolnilnih strokovnih usposabljanjih po razpisih,

- organiziranje redne mesečne operativne vaje v društvu in povezovanje z ostalimi društvi v zvezi,
- nadaljevanje aktivnosti pri urejanju gasilskega doma z okolico,
- nadaljevanje gasilskega krožka v naslednjem šolskem letu,
- predstavitev gasilskega društva po vseh osnovnih šolah v občini,
- predstavitev gasilske dejavnosti občanom v mesecu požarne varnosti,
- dopolnitev potrebne gasilke opreme po vozilih in osebne varovalne opreme. •

 Dragan Zorn, Vasja Mozetič

 Arhiv PGD Renče-Vogrsko

Prva generacija višjih gasilcev PGD Renče-Vogrsko.

Tečaj za gasilce- pripravniki za gasilce PGD Renče-Vogrsko.

Izlet v Suho krajino

Društvo upokojencev Renče je 19. junija organiziralo izlet v Suho krajino, ki je napolnil avtobus. Z masko na obrazu in nasmehom pod njo smo veseli in srečni odpotovali novim znanjem naproti. Vodila nas je naša standardna vodička **Zdenka**, polna znanja in poznavanja geografskih in zgodovinskih posebnosti slovenske pokrajine.

Najprej smo obiskali Muljavo, Jurčičev rojstni kraj. Letos poteka 140 let od njegove smrti in nemalo smo se čudili veliki ustvarjalnosti prvega romanopisca Slovenije z več kot 40 romani v tako kratkem življenju. Živel je samo 37 let ter veliko ustvarjal in pisal, da bi si zagotovil sredstva za poklic – želel je postati učitelj. Prijateljaval je s Stritarjem, Erjavcem in Gregorčičem. Čeprav je živel v lepi pokrajini in ob dobrih prijateljih in sorodnikih, je vkljenjen v kruto bolezen prekmalu umrl.

Z rahlim priokusom grenkobe smo pot nadaljevali do gradu v Žužemberku, kjer nam je domača vodička razkazala že kar lepo restavrirane ruševine gradu, kjer so razgledni (nekoč obrambni) stolpi nudili čudovit razgled na reko Krko in njene brzice ter mesto Žužemberk. V kleti imajo spravljene njihov

slavni cviček, ki pa je malo preveč kisel za naše razvijane brbončice, navajene dobrih vipavskih in briških vin. **Miloša**, bližnja slavljenska, je dobila rožo in rojstnodnevno himno. Tu smo malicali in spili kavico, tako da smo lažje pričakali pozno kosilo – vse smo naložili že v Renčah; seveda je predsednik **Silvo** poskrbel za vse to.

Na splavarjenju po reki Krki v Novem mestu smo prisluhnili domači narodni pesmi in kar nekaj zabavic Primicove Julije nas je spravilo v dobro voljo in smeh. Miloša je naredila izpit za splavarko in sedaj imamo zagotovljeno splavarjenje po reki Vipavi. Obiskali smo tudi Kapiteljsko cerkev Sv. Nikolaja. Ustavili

smo se tudi na Otočcu, kjer je romantičen sprehod spodbudil spomine ... Na kaj, si pa kar sami predstavljajte.

Lačni, malo utrujeni in žejni smo vse potešili v prijetni gostilni na poti proti Grosupljem. Bilo je razkošno in zelo okusno kosilo.

Napolnili smo dušo, želodec in srce, saj nam je pandemija preveč stregla po življenju in dobrem razpoloženju. Željni druženja in potovanja smo v Renče prišli veseli in zadovoljni. •

 Katjuša Žigon
 Arhiv DU Renče

Počastitev obletnice mobilizacijsko taktične vaje »Premik 91«

V torek, 23. marca, je na Vogrskem potekala počastitev tridesete obletnice mobilizacijsko-taktične vaje »Premik 91«, ki je prikazala pripravljenost slovenske Teritorialne obrambe za obrambo slovenskih osamosvojitvenih procesov.

Vaja Premik je potekala 23. in 24. marca 1991. Začela se je z mobilizacijo bataljona Teritorialne obrambe na Severnopriskem, ki je izvedel premik na Dolenjsko. Enote Teritorialne obrambe Severnopriskorske so premik izvedle z Vogrskega pri Novi Gorici, kjer so bili ponos in pokončna državljanska drža ter želja po samostojnem

kreiranju slovenske države izrazito prisotni, do Škocjana oziroma Šmarjete in skupaj s pripadniki 30. razvojne skupine in Teritorialne obrambe Dolenjske med premikom pripravile štiri zahtevne taktične vaje.

»Premik 91« je potrdil pripravljenost slovenske Teritorialne obrambe, da nastajajočo državo Slovenijo obrani pred vojaško grožnjo Jugoslovanske ljudske armade in obrani plebiscitarno odločitev slovenskega naroda, izraženo decembra 1990, na katerem se je kar 95 % Slovencev opredelilo za samostojno in neodvisno državo.

V spomin na vajo »Premik 91« je predsednik Območnega odbora VSO Renče-Vogrsko, Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica **Marko Švara** položil venec slave. Sledil je nagovor generalne sekretarke Združenja VSO **Simone Pavlič**. •

 Marko Švara
 Mitja Humar

Stebri pred Kulturnim domom Bukovica

Na območju občine Renče-Vogrsko so bile vasi v prejšnjem stoletju dvakrat porušene, požgane, z uničeno infrastrukturo zaradi posledic prve in druge svetovne vojne. Če je konec prve svetovne vojne prinesel italijansko okupacijo naših krajev, pa je konec druge svetovne vojne pomenil dolgo pričakovano svobodo in upanje na boljše čase brez tuje nadvlade.

Seveda se nekateri naši najstarejši domačini živo spominjajo tedanjih dogodkov, nešteti delovnih akcij in političnih shodov ter obnove porušeni in požgani domov.

Pred časom me je pred kulturnim domom v Bukovici **Angel Mlečnik** vprašal, ali mogoče vem, kaj so oziroma od koga so stebri pred vhodom. Ker tega nisem vedel, mi je povedal zgodbo o teh stebrih.

Leta 1948 se je po načrtih inž. arh. Gasparija začela tudi gradnja Kulturnega doma Bukovica. Dom je počasi dobil svojo obliko, a ostalo je odprto vprašanje pročelja, ki ga je ing. arh. Gaspari v dogovoru z gradbenim odborom prepustil v dokončno rešitev za kasnejši čas. V tem času se je **Jože Mlečnik – Pepi**, stric Angela Mlečnika ml., ki je bil član KDZ Simon Gregorčič v Bukovici, odpravil po novo kmečko orodje v kovačiji v Lokavcu. Tam je v vogalu dvorišča opazil odložene cevi – to so bile nemške protiletalske topovske cevi (flak). Seveda ga je zanimalo, kaj tam delajo, zato je vprašal vodjo kovačije, kaj počnejo z njimi. Ta mu je povedal, da so jih dobili od Dinosa, a jih ne morejo uporabiti za njihove izdelke, ker

to ni ustrezen material. Za njih so neuporabne in zato so jih postavili na konec dvorišča, da jih ne motijo pri delu. Jože Mlečnik pa je takoj pomislil, da bi mogoče prišle prav pri gradnji pročelja kulturnega doma v Bukovici. Krajevni odbor se je z njegovo zamislijo strinjal in Angel Mlečnik je uredil vse potrebno s podjetjem Dinos za prevzem cevi. Seveda je bilo potrebno opraviti tudi prevoz cevi iz Lokavca v Bukovico. Naloga je bila zaupana najboljšemu traktoristu **Davorinu Kebru** iz Bukovice, ki je z dvoosno prikolico in traktorjem znamke McCormick-Deering prevoz tudi brezhibno opravil in topovske cevi pripeljal v Bukovico. V času zidave doma je Davorin z njim pripeljal na gradbišče praktično ves potreben gradbeni material, dnevno je opravil tudi po 15 ali več prevozov. Cevi so potem še nekaj časa stale pred objektom, dokler se ing. arh. Gaspari z gradbenim odborom ni dogovoril, kako jih bodo postavili oziroma uredili pročelje.

Zanimivost je tudi to, da so cevi postavljene narobe, t. j. obrnjene. Angel Mlečnik pravi: »To je simbolično, kot sta se fašizem in nacizem ob koncu vojne obrnila na glavo.« Ob koncu pogovora pa mi je povedal

še, da je bil Davorin Keber izredno priden in delaven traktorist, pri gradnji Kulturnega doma Bukovica ga je zelo cenil tudi njegov oče **Angel Mlečnik st.**

Štirje stebri, ki so torej nemške protiletalske topovske cevi (flak), na pročelju Kulturnega doma Bukovica še vedno stojijo. Ko vstopamo, se jih večkrat nehote dotaknemo in jih ošinemo s pogledom, sedaj pa poznamo tudi njihovo zgodbo in izvor. ●

 Po pripovedovanju Angela Mlečnika in Davorina Kebra zapisal Jože Repoša

 Arhiv Jože Repoša

Pesem mlinov, ki ni izzvenela

*Vsako zrno je bogata obljuba,
v sebi nosi svet.*

*Nosi obljubo cvetočega žita po zlato
obloženih poljih,
obljubo skednjem, polnih pšenice,
kruha za ljudi. (P. B.)*

Nekoč je človek cenil sleherno žitno zrno in vsako drobtinico kruha, ki je padla na tla, je pobral, poljubil in pojedel. Kruh je bil dar božji in kdor ga je imel dovolj, je bil bogat. In prav ta skrb, da bo težko pridelano žito nahranilo lačna usta, je vodilo pridelovalca, da je žito zmlél v moko, iz katere je spekel kruh.

*Če mlinček pri miru bi stal,
bi mlinar in kmet žaloval.
In otrok bi jokal ter tožil glasno,
kako je brez kruha hudo, hudo.*

S spoštovanjem do vsakega žitnega zrna in vsake drobtinice kruha z vami delimo spomine na »včeraj« ...

Mlin je naprava, ki jo je že v antiki začel uporabljati človek za drobljenje žit, oreščkov ali rastlinskih delov za lažjo pripravo surovine za prehrano ljudi ali živine. V našem okolju so bili najbolj razširjeni vodni mlini. Reka Vipava s pritoki je nudila najprimernejše pogoje za tovrstne mlina.

S pojavom novejših pogonskih strojev na parni pogon, motorjev z notranjim zgorevanjem in elektromotorjev gradnja mlinov ni bila več vezana na območje vodotokov. Zlasti uporaba elektromotorjev je omogočila postavitev mlinov kjerkoli in v različnih velikostih.

Začetki mlinarstva v Renčah

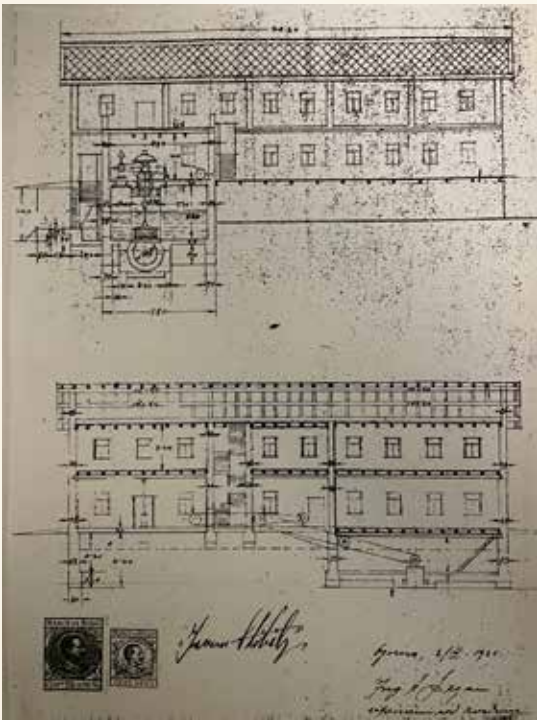
Po pripovedovanju Renčana **Adama Stibilja**, potomca lastnikov renškega mlina, se je mlinarstvo v Renčah začelo že pred prvo svetovno vojno. Takratni lastnik

mlina, renški grof Strassoldo, ga je prodal veleposestniku iz Ajdovščine, **Ivanu Stibilju st.**, ki se je priženil v Renče. Med prvo svetovno vojno je bil mlin skupaj z mlinškimi napravami porušen, tako da je po vojni omenjeni lastnik tako zgradbo kot jez obnovil in postavil mlin s petimi mlinškimi kamni in žago, pozneje še elektrarno in hladilnico. Klasična mlinška kolesa je zamenjala Francisova turbina. Leta 1936 je mlinške kamne nadomestil takrat moderni mlinški stroj na valjčke, tako da je bila kvaliteta mletja koruze in občasno ajde, ki so jo pripeljali Kraševci, zelo kvalitetna. Za takratne čase je bil to najboljši mlin v naši okolici. V drugi svetovni vojni je bil mlinar **Ivan Stibilj ml.** (sin Ivana Stibilja st.) odpeljan v koncentracijsko taborišče in tam tudi ostal, in sicer zaradi tega, ker je sovražnik izvedel, da melje za partizane.

Mlin je ravno tako deloval vse do osvoboditve, ko je bil s strani takratnega Prezidija Ljudske skupščine FLRJ nacionaliziran. Kot podjetje Mlinarstvo Renče je z nekdanjim lastnikom **Josipom Stibiljem** (sin Ivana st. in brat Ivana ml.), ki je bil takrat delavec in direktor mlina, delal do leta 1962, ko je šel v likvidacijo. Takrat je bil mlin skoraj pol leta zaprt. Nekdanjemu lastniku Josipu so ponudili prevzem obrti in ponovno odprtje mlina. To se je tudi zgodilo. Zaradi vse manjše potrebe po moki je deloval

v zmanjšanem obsegu dvakrat tedensko (običajno ob ponedeljkih in torkih), v poletnem času pa je bil zaprt. Mlin je deloval do leta 1978.

Mlin v Volčji Dragi

V Volčji Dragi je kmalu po prvi svetovni vojni **Joahim Žižmond, po domače Guštin**, za potrebe lastne kmetije postavil primeren mlin na električni pogon. Prvotno je bil namenjen za mletje koruze za živinorejo in mladih koruznih stebel za silažo ter suhih za steljo. Po polomu Italije in nemški okupaciji naših krajev so nastale vojne razmere, ki so omejele preskrbo prebivalstva z živili. Guštin, kot inovativen gospodar kmetije, je iskal rešitve za čim večjo samooskrbo družine. Z vgrajeno primernih filtrov je lahko pripravil koruzno moko za polento in koruzni kruh. Z mletjem pšenice pa moko za črn in tudi polbel kruh.

V tem času je bil tudi sladkor nedosegljiv. Guštin in nekateri kmetje so pospešili pridelavo sladkornega trsa. Poleg mletja za lastne potrebe je to opravljal tudi za okoliške kmete. Dejavnost je dopolnjeval z omogočanjem stiskanja (prešanja) zmlate vsebine s hidravlično stiskalnico, ki je omogočala lažje in temeljitejše iztikanje soka. Omogočal je tudi prekuhanje pridobljenega soka v melaso v posodi z dvojnimi dnom. Taka posoda s polnjenjem vmesnega prostora z oljem je omogočala kuhanje melase, ne da se prismoji. To dejavnost je opravljal še vrsto let po vojni, ko je bila dobava prehranskih dobrin omejena.

Mlinarstvo na Vogrskem

Tudi na Vogrskem so ob potoku Vogršček in Lijak postavljali mline. Hiši ob nekdanjem mlinu ob dvorcu Vogrsko se še danes reče »pr mlini«. Sedanji lastniki so se v hišo vselili leta 1988. Stari mlin so pozidali in ohranili le dva originalna kamna, ki so ju prestavili pred vhod na dvorišče.

... in zgodbe današnjega dne.

Renški mlin po letu 2000

Sem **Marko Zorn**, sin **Marije Zorn (roj. Arčon)** in **Borisa Zorna**, že od rojstva stanujem v Renčah. Najprej sem živel pri Arčonih, kasneje sem se preselil v Lukežiče, kjer sta starša zgradila novo hišo, sedaj pa sem že nekaj let na Trgu, v Mlinu ob reki Vipavi. V podjetniških vodah sem vse od leta 1996, ko sem ustanovil podjetje AllGmont.

Že kot najstnik sem se s prijatelji rad zbiral ob reki Vipavi in se kopal v njej, v poletnih večerih pa smo posedali na pločniku pred vhodnimi vrati Mlina, tako kot večina renške mladine. V najstniških letih si nikoli nisem mislil, da bo ta objekt nekoč naš, Zornov, saj sem imel neko strahospoštovanje do Stibiljevih – Mlinarjevih.

Spomladi 2002 sem kot podjetnik izvajal gradbena dela na HE Koritnica, v lasti Nika Maverja, kjer me je navdušila njegova elektrarna.

Bil je lep topel poletni večer leta 2002, ko sem s prijatelji spet kot nekoč »čikurala« pred Mlinom in ob tem občudoval objekt. V tistem trenutku me je prešla ideja, da bi kupil objekt Mlin, v katerem sta elektrarna in mlin. Preden sem stopil do takratnega lastnika Adama Stibilja, je minilo približno teden dni, saj sem si najprej naredil nekaj kalkulacij glede površin in stroškov obnove, za katere se je na koncu izkazalo, da se bodo izšle. Gospod Stibilj se je strinjal s prodajo, a se je prej moral pogovoriti še s preostalimi dediči – solastniki, s sestrama Vando in Neli ter sestrično iz Rima. Po nekaj dneh sem prejel pozitiven odgovor in jeseni istega leta postal lastnik Mlina. Ker sem bil zagnan, delaven in uspešen podjetnik že šest let, mi je uspelo pri banki pridobiti kredit za kupnino. Veliko sta mi pomagala tudi starša, saj sta zastavila njuno hišo pri banki. Ostala sredstva za prenavo sem si priskrbel sam iz poslovanja. Še isti dan, ko smo podpisali kupoprodajno pogodbo in sem postal lastnik objekta, se je začela obnovitvena akcija. Od začetka obnove, torej od oktobra 2002, pa do dokončanja in otvoritve, ki se je odvila maja 2003, so se dela izvajala cele dneve, praznike, sobote in nedelje, tako da so v nekaj mesecih bili vidni rezultati truda, ki se še danes odražajo.

Takoj po otvoritvi sem prodal tri stanovanja in s pridobljeno kupnino sem banki vrnil glavnino kredita in tako razbremenil hišo staršev. Druga pomembna faza je bila opremiti prostore za uporabo podjetja: pisarne, skladiščne prostore in parkirišče službenih vozil in vozil delavcev. Leto za tem sem usposobil še mlin in elektrarno, ki sta še dandanes delujoča. Vse to je bilo zame velik poslovni korak, ogromen zalogaj in izredna izkušnja. Kljub mladosti – takrat sem imel 27 oz. 28 let – so me razni poslovni partnerji jemali bolj resno, namreč zaradi sivih las, ki sem jih pridobil pri 23 letih, sem bil videti nekoliko starejši in nisem dajal vtisa »šmrkovca«.

Ob nakupu objekta nisem imel ne znanja in ne izkušenj glede elektrarne in mlina, zato sem se podal na več ogledov podobnih objektov in strojev ter se posvetoval z raznimi ljudmi, ki so kaj vedeli o mlinih in elektrarnah.

Ko sem postal lastnik, mlin in elektrarna nista bila delujoča. Bila sta v solidnem stanju, a še zdaleč ne v takem, da bi delovala, tako kot delujeta danes. Adam Stibilj nam je povedal kar precej stvari, ampak za zagon mlina je veliko vedel in pomagal pokojni **Aldo** iz »duljiga konca«, ki je tudi pred leti delal v našem mlinu in kasneje v briškem mlinu.

Prvotno je bil sistem narejen tako, da je sila vode reke Vipave poganjala turbino tipa Francis, ki je še danes ista in delujoča. Prek zobniških prenosov je poganjalo velik vztrajnik, ta pa je prek dveh usnjenih pasov poganjal na enem pasu generator – dinamo, na drugem pasu pa transmisijo za mlin (transmisija je vrteča osovina z različnimi dimenzijami jermenic, ki prek jermenov poganjajo, mlin za grobo mletje, mlin za fino mletje, transportne trakove, sita ter kamen mlina). Ko smo začeli s prenovno elektrarne in mlina, smo najprej predelali in odstranili velik vztrajnik. Po prvi svetovni vojni, ko je bil mlin ponovno zgrajen, je turbinasta moč služila za obratovanje mlina, saj se je v tistih časih mlelo veliko več žit kot danes. Danes turbina služi izključno za poganjanje generatorja in s tem proizvodnjo električne energije. Za ohranitev pridiha preteklosti smo za delovanje mlina montirali star elektromotor, ki prek jermena poganja transmisijo. Pri strojih smo zamenjali razne ležaje, mreže sit, jermenice, deske kanalov transporta žita. Vse skupaj smo počistili in podmazali ter skupaj z Aldom zagnali. Bilo je veliko veselje, ko je vse delovalo. Ko pa smo spustili žito in so mlini začeli mlet, je nastal ogromen prah, zato smo naredili sistem sesanja prahu z napami, ki ga je iz istega tipa lesa naredil mizar **Tomi Špacapan** iz Bukovice.

Moj oče **Boris** se je z Aldovo pomočjo izuril za delovanje z mlinom in postal pravi

mlinar. Žito je mlet približno 12 let. Bilo je lepo, ljudje so hodili v mlin in nosili mlet koruzo in ajdo z različnih koncev: z Obale, Krasa, Postojnskega ter Soške doline. Veliko starejših je prineslo mlet žito in tako so podoživljali mladost, saj so že kot mladi hodili v mlin s svojimi starši ali nonoti, včasih smo zagnali tudi mlin na kamen za pšenico. Leta 2018 smo se odločili, da mletje ustavimo, ker ni bilo donosa. Med delovanjem se je širil moteč ropot po objektu, stroji in oprema so bili stari in izrabljeni. Po vsakem mletju je bilo namreč treba temeljito očistiti stroje, kanale in sita. Ker je moj oče prišel v leta in kondicijsko ni več zmožal vsega tega vzdrževati in redno čistiti, smo se odločili, da prekinemo z mletjem in s tem mlin ohranimo v dobrem stanju.

Danes mlin služi kot neke vrste muzej, mlinski prostor pa za kakšne pomembnejše dogodke, saj je ekskluzivnega videza. Vsako leto si mlin pridejo ogledat otroci iz vrtca, osnovnih šol pa tudi mimoidoči turisti. V decembru 2019 smo imeli vinski večer z vinarjem Simčičem. Udeleženci so bili nad dogodkom zelo zadovoljni.

V upanju, da covid-19 čim prej izumre in se turizem ponovno postavi na noge, želimo v prihodnje v mlinu večkrat pripraviti razne dogodke, saj je ta prostor daleč naokrog zares edinstven in ekskluziven. Z dogodki, kot so na primer degustacija vin in hrane iz Vipavske doline ter Goriških brd, se namreč istočasno promovira tudi zgodovina mlina in Renč.

Kmetija Kobal

Smo **Kmetija Kobal** iz Oševljeke, manjša ekološka kmetija s certifikatom, ki se ukvarja z živinorejo, natančneje z drobnico. Imamo pa tudi nekaj prašičev

hajajo kupci pretežno iz lokalnega okolja, Nove Gorice z okolico in Krasa. Naš moto je »od vil do vilic«.

Strast, ljubezen in odgovornost do zemlje nas navdihujejo z voljo nadaljevati in nadgrajevati. V prihodnje tako načrtujemo širitev dejavnosti z zelenjadarstvom. Ekološko pridelana zelenjava namreč predstavlja izziv – kupcu ponuditi zdravo in kakovostno sezonsko zelenjavo iz domačega okolja. Več informacij o naši ekološki kmetiji Kopal dobite na spletni strani www.kmetijakopal.si.

Mlinarstvo Kante

V ljubezni do peke in vsega, kar je povezano z moko, sem iskala lokalne pridelovalce žita. Nekega dne me je med vožnjo po žito v Vipavsko dolino prešinila ideja, zakaj ne bi sami pridelali žit, glede na to da imamo v družini veliko njiv, na katerih pa je rasla le koroza, namenjena živalim. Prepričala sem moža, da poskusimo, in

in perutnine. Poleg tega je dejavnost naše kmetije tudi poljedelstvo. Trenutno obdelujemo okoli 15 hektarjev zemljišč, od tega je 5 hektarjev njiv za pridelavo zelenjave, poljščin in krmnih rastlin, ostale površine pa so travniki za krmo drobnice. Ukvarjamo se s predelavo živil živalskega izvora. Tako iz kozjega mleka izdelujemo sir, skuto in jogurte.

Dopolnilna dejavnost na kmetiji – mlinarstvo – vključuje pridelavo in predelavo praviloma starejših vrst žita in koroze, kot so pira, enozrnica, dvoznica, pšenica horasan – kamut, bela in rumena koroza ter ajda. Pridelano žito in koroza sami žanjemo in pobiramo ter meljemo v lastnem mlinu na kamen. Tako zagotavljamo sledljivost od pridelka do izdelka. Moke in zdrobi so vedno sveži, saj jih zmeljemo sproti, glede na povpraševanje.

Izdelke trenutno tržimo doma, ponujamo pa jih tudi v manjših trgovinah. K nam za-

na eno od njiv posejemo piro. Že s prvo žetvijo smo imeli težave, ker je bilo težko dobiti kombajn, takrat smo skoraj obupali. Težavo smo rešili, ko smo kombajn kupili. Doma smo imeli majhen namizni mlin, s katerim sem si sproti zmlela moko, kadar sem jo potrebovala. Moko sem podarila sosedom in prijateljem. Vsi so bili navdušeni nad našo domačo moko, sploh nad njenim okusom. Vedno več ljudi je bilo, ki so želeli našo moko, zato smo kupili večji mlin. Uredili smo prostor po vseh predpisih in začeli prodajati moko. Medtem smo posejali več različnih vrst žit in starih sort koroze, ki je namenjena pripravi polente. V želji, da si ljudje sami pridelajo hrano, smo začeli mleti tudi drugim, ki imajo žita ali koroza. V veselje nam je, ko nam ljudje pripeljejo svoj pridelek in nam povejo, da so vse sami ročno opravili. Večkrat so v dvomu, če jim lahko zmeljemo tako majhno količino. A se potrudimo in razveselimo vse, da na koncu lahko uživajo v okusu svojega truda in svoje doma pridelane hrane.

*Le vrti, vrti se kolo,
naj kamni čas obrnejo,
naj živ bo, ne le tih spomin ...*

Prav vsak izmed nas lahko s spoštovanjem tradicije pripomore k temu, da pesem mlinov ne bo nikoli izvenela. ●

✍️ Alenka Gregorič, Mateja Ščuka, Bogo Rusjan, Hana Šuligoj, Marko Zorn, Sebastjan Kopal, Tanja L. Kante
📷 Arhiv: Adam Stibilj, Marko Zorn, Sebastjan Kopal, Tanja L. Kante

Ko si les in roka podata roko, se 10 x 10 umetnin rodi

Je dan in je noč, je sonce in je dež, so gore, morja in reke, potoki, studenci in so rože, grmi in drevesa. Kako lep je naš planet, kako lepo dišijo letni časi, kako dišeče žuborijo naše vode in kako se bohoti narava v vsej svoji veličini. Vse to je dano človeku, živalim, vsem, ki se vsako pomlad rodijo, vsem, ki živimo, ki so živeli in ki bodo živeli. V srcu našega planeta bije želja, da bi roke pletle lestev pesmi najvišjemu Jazu in da v pozabi peli bi pesem Odi. Ni potrebno veliko, da bi se dopolnjevali, si prisluhnili, prišli na pomoč in si s spoštovanjem ponudili občutenje doživljanja nas samih in narave. Mogoče se čudno sliši, kako naj prisluhnem potoku, kako naj razumem ptičje petje, kako naj spregovorim drevesu ... Saj ne govorijo človeškega jezika. Mogoče res ne govorimo istega jezika, a lahko pa prisluhnemo naravi, lahko se prepustimo naši domišljiji in brez besed začutimo, slišimo in vidimo tisto, kar nam narava in okolje ponujata.

Da je temu res tako, nam ni potrebno stopiti na konec sveta, kajti mi smo se sprehodili samo do sosednje vasi, kjer nas je ob poti za Vogrsko nagovoril postaven možič s klobukom na glavi. Ne, ni bil Ostržek, ki ga je naredil mojster Pepe, to je iz lesa izklesana podoba, ki v rokah drži smerokaz

za zaselek Lamovo, kraj, v katerem domuje njegov stvaritelj **Bojan Ožbot**, ki smo ga tudi obiskali.

Gospod Bojan je domačin, ki sledi notranjemu klicu po ustvarjanju, oblikovanju, rezbarjenju, klesanju ... Lahko bi rekli, da je človek, ki vidi v vsakem predmetu možnost preoblikovanja njegove podobe. Danes vam ne bomo razkrili prav vseh njegovih ustvarjalnih vrlin, ampak se bomo dotaknili tiste, s katero preživita skupaj največ časa, in ta je rezbarstvo.

Kot smo že uvodoma povedali, se Bojan ukvarja s rezbarstvom in ustvaril si je lastno blagovno znamko **Rezbarstvo oBoj**, ki jo je moč zaslediti na njegovih izdelkih. Čut do lesa in narave je imel že od nekdaj, samo dnevom in letom je bilo štetih premalo ur, da bi mu dali možnost kreacije. A usoda je

Bojanu leta 2010 nekaj vzela in mu odprla nova vrata življenja. V njem je ponovno prebudila strast, ki je v njem tlela že od otroštva. Vrsto let v ljubezni do lesa, ki jo je vedno nosil, ni prepoznal talenta in strasti, temveč je svojim veščinam pripisoval nekaj običajnega, nekaj kar človek dela, da mu ni dolgčas. Preprosto nam zaupa, da je pred leti izdeloval samo lesene ptičje kletke in kaj takega posebnega izvirnega, česar ni še nikjer videl. Leta so tekla in nekega dne se je zavedal, da njegove oči vidijo stvari na poseben, drugačen način, da mu njegov podzavestni um omogoča 3D predstavo nečesa, da mu noči ponujajo ideje in da je verjetno napočil čas, da se preizkusi še v rezbarjenju. In verjemite mi, da je bila njegova odločitev pravilna. Ko človek sedi na izklesanem stolu z levjo glavo in se sprehaja med lesenimi košarami, med rokami s

klobuki na obrazih, skratka med realiziranimi idejami, ki so se zarezale v les, se človek vpraša, kakšen je dialog med lesom in stvariteljem. Se mogoče začutita, si mogoče spregovorita, kako komunicirata, ali sta si navdih za naslednjo umetnino, kdo da komu idejo ... Obojestransko sodelujeva, nam pove Bojan. Mogoče izbere les mene, mogoče jaz njega, nato se porodi ideja in ko sva oba zadovoljna, nastane to, kar vidite.

Najraje ustvarja iz domačega, okoliškega pisanega lesa, ki ga izbere sam ali mu ga ponudi kak znanec, ki ceni, da njegovo drevo dobi novo dimenzijo življenja. Sam pravi, da ne rad kopira, ampak se trudi, da so njegove ideje izvirne, povezane s tem, kar nas obdaja, ter da ima vsak simbol svoj namen in pomen. Pri svojem ustvarjanju se včasih prepusti črpanju ideje iz že uporabljenih materialov, katerim spremeni njihov namen in vdahne noto prefinjenosti. Včasih se mu ideja porodi ob spominu na kakšno osebo, ki jo je zaznamoval njen poklic ali življenjska izkušnja, včasih se ga dotaknejo mitološki liki, liki iz preteklosti, včasih lepota in prefinjenost ženskega telesa in obraza, včasih ptičje petje in vonj cvetlice,

včasih spomin na otroštvo in mladost, včasih se ga dotakne praznično vzdušje. Rad izdeluje realistične stvari, ki od njega zahtevajo prefinjenost proporcionalnost, detailnost in natančnost, skratka izdelek izdeluje in gladi toliko časa, dokler mu ne nudi ugodja zadovoljstva ob pogledu nanj. Pri njegovem ustvarjanju so pomembni izkušnje poznavanja obnašanja materiala in čas, ki si ga moraš vzeti, da lahko nastalemu zagotoviš trajnost uporabe in podobe. Glavno orodje pri njegovem ustvarjanju so roke, čeprav si pomaga tudi z električnim orodjem, da roke ne trpijo preveč, pove sam.

Za Bojana lahko rečemo, da je samouk, čeprav je pred desetimi leti obiskoval rezbarski tečaj v Ajdovščini z željo, da bi na izdelke vnesel pravilna razmerja in proporcije, da bi izrazil in dosegel globino nečesa, skratka, da bi dosegel popolnost nečesa. Podpora in vloga kritika **žene Nataše** ga silita k še večji predanosti, izpopolnitvi ter izboljšavi njega samega in njegovih kreacij. Za prihodnje si želi samostojne razstave, na kateri bi predstavil sto izdelkov, in sicer iz vsake serije oz. motivov po deset. Do sedaj je na povabilo organizatorjev različnih razstav že večkrat razstavljal, vendar pravi, da zaradi prostorskih omejitev ne moreš predstaviti celote čutenja in doživljanja nečesa, izraženega v razstavljenih delih. Zato si želi samostojne razstave, ki si jo je zamislil s stotimi izdelki, združenimi iz motivov oz. elementov iz serije deset krat deset.

Bojanu se zahvaljujemo, da nam je odprl vrata svojega kraljestva. Želimo mu še veliko nepovnljivih enkratnih kreacij, da bi njegov dom krasilo sto žlic, narejenih iz domačega lesa, in da bi del sebe lahko nekega dne delil z nami.

Mi pa napnimo ušesa, mogoče ima nekdo ali nekaj nam kaj za sporočiti. ●

 Irena Rovani
 Denis Čotar

In res je tako, saj nas je klic popeljal še do sosednje vasi, do družine Smodin, kjer je živel človek, ki je les ravno tako ljubil.

Severin Smodinov z Vogrskega je bil kmetovalec, sadjar, vinogradnik, redil je živino, poleg tega pa se je ljubiteljsko ukvarjal z rezbarstvom. Domačini ga verjetno najbolj poznajo zaradi kapelice, ki je bila blagoslovljena 30. aprila 2020. Ta stoji na križišču na Vogrskem, na poti proti Stari Gori. Iz trte je naredil tudi stole za župnika in dva strežnika za cerkev svetega Justa na Vogrskem. Smodinova domačija je polna izdelkov, ki so jih oblikovale njegove spretno roke. Z njegovimi deli se lahko pohvali marsikateri Vogrin, saj je Severin širokosrčno in z veliko mero skromnosti rad podarjal skrbno izrezljan in oblikovan les. Znal je izdelati rožni venec, vrčke za vino, stole, klopi, manjše figurice ...

Znan vogrinski mizar, sodar in kolar je bil tudi **Gotard s križišča**. Izdeloval je kolesa za vozove, sode, vrata, mize in še marsikaj drugega. Pri žaganju se je celo ponesrečil in si odrezal dva prsta, veliko let kasneje pa še poskoblal dlan. Da so se deske za sode pravilno ukrivile, jih je namazal s kravjim blatom, dal nad ogenj in jih nato do čistega poskoblal. ●

 Hana Šuligoj
 Matjaž Bizjak

Darujte kri in postanite del velike družine srčnih ljudi

Kako lahko darujem?

Za zagotavljanje ustrezne preskrbe s krvjo so vse leto, skoraj vsak delovni dan, organizirane krvodajalske akcije, tako na transfuzijskih centrih kot na terenskih krvodajalskih akcijah po vsej Sloveniji - vsako leto jih je več kot 1.180. Na terenskih krvodajalskih akcijah zberemo skoraj polovico vse zbrane in potrebne krvi. Akcije

se lahko udeležite le ob predhodni najavi. Naročite se lahko vsak delovnik. >> Kri lahko darujete tudi vsak delovnik v **transfuzijskih centrih** po vsej Sloveniji. Obvezno je predhodno naročilo. Potencialne krvodajalce, ki so pripravljeni priti na odvzem krvi takrat, ko jih potrebujejo, vabijo tudi k **vpisu v bazo**. V letu 2020 se je vpisalo v bazo skoraj 1000 ljudi.

Kdo lahko daruje?

Krvodajalec je lahko vsaka polnoletna, zdrava oseba, stara od 18 do 65 let, ki ustreza merilom za izbor krvodajalca. Kriteriji, ki jim mora krvodajalec ustrezati, so podrobneje opisani na spletni strani www.ztm.si in www.daruj-kri.si, v zavihku »Lahko darujem?«

Velika družina srčnih ljudi.

Darujeva kri :) Darujte še vi!

Nina z očetom Jasminom

DARUJ
ENERGIJO ZA ŽIVLJENJE

daruj-kri.si

Daruj kri

Pokrovitelji akcije:

Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino
Blood Transfusion Centre of Slovenia

PETROL
Energija za življenje

Kožni rak – melanom

Melanom lahko nastane na koži kot novo razvito znamenje, v približno 30 odstotkih pa se razvije iz že obstoječega in sicer nenevarnega kožnega znamenja, ki mu rečemo nevus.

Ker marsikdo ne ve, če so kožna znamenja na njegovem telesu nenevarna ali bolezensko spremenjena, je smiselno, da jih na redne razmike pregleda zdravnik dermatolog. Ker je melanom včasih viden s prostim očesom, je dobro, če si kožo tudi sami redno pregledujemo (zadošča deset minut na mesec).

S samozaščitnim ravnanjem lahko pojav škodljivih učinkov sonca na kožo zmanjšamo/preprečimo. Odločilnega pomena je, da se mehansko zaščitimo pred soncem (senca, obleka, pokrivalo, sončna očala). Šele ko delov telesa pred soncem ne moremo zaščititi z obleko, se poslužujemo kemičnih varovalnih sredstev (kreme, geli, ...), ki sicer niso namenjeni podaljševanju izpostavljanja soncu.

Pomembno je tudi, da si redno sami pregledujemo kožo in se posvetujemo z osebnim zdravnikom ali dermatolo-

logom, če na koži opazimo sumljivo spremembo.

Splošna priporočila za zaščito pred škodljivimi učinki UV sevanja:

1. Omejimo izpostavljanje soncu med 10. in 17. uro.

Moč UV sevanja je takrat največja. Upoštevajmo pravilo sence – kadar je naša senca krajša od telesa, poiščimo senco.

2. Oblačila in pokrivala.

Kadar se ne moremo umakniti močnemu soncu, oblecimo oblačila z dolgimi rokavi in hlačnicami (iz lahkih in gostih tkanin živih ali temnejših barv). Glavo pokrijmo s pokrivalom.

3. Sončna očala.

Zaščitimo oči s sončnimi očali ustreznosti (CE UV 400) in oblike (ki preprečijo dostop UV žarkov tudi s strani).

4. Kemični varovalni pripravki.

Na delih telesa, ki jih ne moremo zaščititi z obleko, uporabimo kemične varovalne pripravke s faktorjem (SZF) 30 ali več. Ne sončimo se namenoma! Odpovejmo se uporabi solarija!

Izmed **12 preprostih nasvetov proti raku**, ki zanesljivo zmanjšujejo pojavnost rakave bolezni posebej izpostavljamo nasvet **št. 7: PREVIDNO se SONČITE!**

Ob tem **pridr. prof. dr. Marko Vudrag**, predsednik Društva ko-RAK.si sporoča: »*Ker je dostop do dermatologa marsikje otežen, čakalne dobe pa zaradi pomanjkanja predstavnikov te stroke povsod kar dolge, smo se odločili, da ob letošnjem svetovnem dnevu sonca vnovič pripravimo posebno akcijo ozaveščanja splošne javnosti. Tako bo v sredo, 26. maja 2021, med 12.00 in 14.00 uro preko ZOOM-a izveden strokovni simpozij o MELANOMU (na simpoziju bodo predavali najboljši*

slovenski strokovnjaki), v soboto, 29. maja 2021, med 9.00 in 16.00 uro pa bo delovala ambulanta, v kateri bo specialistka dermatologije brezplačno pregledovala kožna znamenja vsem, ki se bodo predhodno prijaviili (število prijav je omejeno). Ambulanta bo delovala v prostorih Društva ko-RAK.si, na Ul. Gradnikove brigade 47 v Novi Gorici. Preglede še

zlasti priporočamo moškim po 50. letu, saj so prav oni najbolj ogroženi za razvoj melanoma.» •

Za več informacij:

info@ko-rak.si ali **041 632 284**

 prid. prof. dr. Marko Vudrag,
Predsednik Društva ko-RAK.si
 Vir: www.freepik.com

MIŠJA MRZLICA

Kaj je mišja mrzlica?

Mišja mrzlica je akutna nalezljiva bolezen, ki jo povzročajo virusi, imenovani hantavirusi.

Kdaj in kje najpogosteje pride do okužbe?

- Bolezen se običajno pojavlja v pomladansko - poletnih in jesenskih mesecih.
- Okužimo se lahko pri opravih na vrtu, polju ali v gozdu,
- pri čiščenju mest, kjer so uadni sledovi in/ali iztrebki glodavcev (kleti, podstrešja, skladišča),
- pri taborjenju in kopanju, zlasti na divjih kopališčih.

Kako bolezen poteka?

- Bolezenski znaki se običajno pojavijo 2 do 4 tedne po okužbi, lahko pa vse od nekaj dni do dveh mesecev.
- Bolezen se začne nenadoma z visoko vročino, mrzlica, močnim glavobolom in bolečinami v ločevnem predelu in trebuhu.
- Pojavijo se bolečine pri gibanju očetnih zrkol, očesne vranice so močno pordele, bolnik je v obraz rdeč, kot bi bil opečen po sončenju.
- Kasneje lahko pride do nenadnega padca krvnega pritiska, pojavijo se motnje zavesti, krči, krvavitve v koži in sluznicah in akutna odpoved ledvic.
- Okrevanje lahko traja več tednov ali mesecev.

Kako se okužimo z mišjo mrzlico?

- Virus kroži predvsem med glodavci, kot so miši, voluharji in podgane
- Bolezen se z glodavca na človeka prenese preko vdihavanja virusov, ki se nahajajo v izločkih glodavcev.
- Bolezen se ne prenaša s človeka na človeka.

NIJZ Nacionalni inštitut za zdravje

KAKO SE ZAVARUJEMO?

Preprečevanje okužb doma

- Glodavcem preprečimo dostop v hišo.
- Varno odstranjujemo ostanke hrane, da ne privabljamo glodavcev.
- Izvajamo redno deratizacijo.
- Pred čiščenjem preizkušimo prostor tako, da na stebelj odpremo vsa okna in vrata za najmanj 30 min.
- Pripravimo raztopino klornega razkužila, kjer eno enoto razkužila (npr. Varikine), zmešamo z devet enotami vode.
- Povešimo, kjer so iztrebki ali mrtve miši, razkužimo s pomočjo razpršila, v katerem je pripravljeno razkužilo. Razkužilo naj deluje najmanj 5 min.
- Pri delu si zaščitimo roke z rokavicami iz lateksa.
- Po končanem razkuževanju in čiščenju odstranimo uporabljene rokavice v vrečko za smeti med splošne komunalne odpadke ter si roke temeljito umijemo z vodo in milom.

Preprečevanje okužb pri bivanju in delu v naravi

- Pazimo, da zaščitimo hrano in pijačo pred glodavci in odstranimo ostanke hrane.
- Hrane ne puščamo na tleh.
- Ne pijemo vode iz izvirov v naravi.
- Ne počeljavamo in posedamo na golih tleh.
- Skrbimo za higijeno rok.
- Pazimo na svoje osebne stvari in jih ne puščamo dlje časa nezaščito bene na tleh.
- Pri delu, pri katerem se zelo praži, uporabljamo zaščitno masko.

Kako preprečimo sušo v vrtnarski proizvodnji?

Pred škodljivim vplivom suše lahko rastline zaščitimo na več načinov:

- uporaba zastirk, ki preprečujejo izhlapevanje
- izvajanje ustreznih agrotehničnih ukrepov (okopavanje, zgodnje zapiranje zimske brazde ...)
- terminsko sajenje (izogibanje pridelavi zelenjave v najbolj sušnih terminih)
- namakanje

Uporaba le enega ukrepa ne prinese nujno popolne zaščite pred sušo.

Sušni stres, ki ga povzroči vodni primanjkljaj, zmanjša tudi sprejem rastlinskih hranil, ki potujejo z vodo, s tem pa manjšo fotosintezo ter količino in kakovost pridelka. V vrtnarstvu se pogosto kaže kot pomanjkanje kalcija – črni vrhovi pri paradižniku in papriki. Če se pomanjkanje vode v tleh pojavi v času, ko rastlina najbolj potrebuje vodo za razvoj (recimo v fazi cvetenja), to lahko celo popolnoma uniči pridelek (fižol).

Ukrepe za zmanjšanje suše v rastlinski pridelavi lahko razdelimo v dve skupini. V prvi skupini so splošni agrotehnični ukrepi, ki jih pridelovalci izvajajo in so del dobre kmetijske prakse. Drugi ukrep je namakanje.

Dobra kmetijska praksa, ki zmanjšuje sušo v tleh

Z agrotehničnimi ukrepi, kot so okopavanje in rahljanje med vrstami, precej zmanjšamo izhlapevanje vode iz tal. S tem ukrepom odstranimo tudi plevele, ki dodatno odvzemajo vlago iz tal. Sušo lahko delno preprečimo s pravilno obdelavo tal – primerno strukturo dosežemo z apnenjem tal in ne prefino obdelavo, da se na vrhu ne naredi skorja. Zelo je pomembna pravočasna obdelava

tal, nikoli ne smemo spomladi s težkimi stroji na premokro njivo. Če imamo v tleh veliko hlevskega gnoja in ostankov ostalih organskih snovi, to vpliva na izboljšanje vodozadrževalnih sposobnosti tal v peščenih tleh, hkrati pa povečuje zračnost tal v težkih tleh. Okopavanje in druga obdelava tal med rastjo nam pomagata vzdrževati ustrezno strukturo tal, poleg tega z razbijanjem talnih razpok preprečimo izhlapevanje vode iz tal. Tudi kolobarjenje in izbor ustreznih vrtnin pomagata pri zadrževanju vlage v tleh. Priporočljivo je izbirati na sušo odpornejše vrste ali sorte.

Namakanje

Za namakanje potrebujemo vodo, za katero je najbolje, da je deževnica oziroma segreta na 18–20 °C. Zalivamo navadno zjutraj, ko so tla še neogreta. Kapljično zalivanje porabi najmanj vode. Voda potuje po cevi in skozi majhne odprtine – kaplja polzi na tla. Kapljično namakanje je zlasti priporočljivo za namakanje plodovk, katerih ne smemo zalivati po listih. Pri zalivanju zelja ali poljščin lahko zalivamo tudi z razpršilcem, kjer pada voda po celotnih rastlinah. Za takšen način zalivanja pa potrebujemo pritisk 4–8 barov, medtem ko pri kapljičnem zadostuje že pritisk 0,7–1,5 bara in lahko zalivamo pod prostim padom. To pomeni, da je dovolj že, da je posoda z vodo dvignjena 1 m visoko nad tlemi. Za učinkovito kapljično namakanje je potrebno začeti namakati bolj zgodaj, ko še ni sušnega stresa.

Rastline paradižnika so na pomanjkanje vode najbolj občutljive v času nastavljanja plodov. Takrat varčevanje z vodo ni priporočljivo, saj če v tem času rastlina nima dovolj vode, to zelo zmanjša pridelek. Potem ko rastline nastavijo večino plodov (zeleni plodovi) in preidejo v fazo zorenja, pa pomanjkanje vode ne povzroči več znatne izgube pridelka, medtem ko kakovost plodov ostane na skoraj enaki ravni. Če paradižniku dodamo vodo na začetku rastne dobe (ob saditvi), v času cvetenja in še enkrat v času nastavljanja plodov, se to v primerjavi z nenamakanim paradižnikom zelo pozna na količini pridelka. Pridelek paprike se povečuje glede na dodano vodo (več vode – več pridelka) in zahteva vodo v vseh fazah rasti. Vse rastline niso enako občutljive na pomanjkanje vode.

Tudi zelo visoke temperature negativno vplivajo na rastline

Zelo visoke temperature zmanjšajo mobilnost nekaterih hranil po rastlini, čeprav jih je v tleh dovolj. Med te sodi predvsem kalcij,

ki ga rastlina nujno potrebuje za oblikovanje kvalitetnih plodov. Pomanjkanje kalcija se kaže kot pege na plodovih paprike in paradižnika ter črnenje sredinskih listov na zelju. Zato se v takih primerih priporoča folijarno ali listno gnojenje s kalcijevimi listnimi gnojili. Na območjih, kjer je vode dovolj, je mogoče namakati optimalno in tako zagotoviti stabilno rastlinsko pridelavo. Visoke temperature pa negativno vplivajo tudi na kaljenje rastlin (solata, endivija, radič), zato je priporočena setev v platoje, ki jih postavimo na nižjo temperaturo do same kalitve. Zaradi visokih temperatur nekatere rastline odvržejo cvetove (fižol), pojavlja se veliko število škodljivcev

Uporaba sredstev za krepitev rastlin (biostimulatorji)

V razmerah, ko se pričinja suša, ko so napovedane visoke temperature, je priporočljivo že pred nastankom stresa (vsaj 24 ur, bolje 48 ur prej) rastline krepiti s pripravki, ki jim z eno besedo rečemo biostimulatorji. Na prvem mestu so izvlečki morskih alg. Če pa dodamo še nekaj kalija, ki ima velik vpliv na rastline pri premagovanju stresa, bo še bolje. Druga možnost je tudi uporaba aminokislin, katerih uporabo svetujemo običajno po poškodbah, torej ko se vodne razmere, predvsem pa temperature umirijo. Ekološki vrtnarji si lahko doma sami pripravijo pripravek iz regrata ali ognjiča. Ob uporabi pripravkov morajo biti rastline že ohlajene (ne uporabljamo jih dokler sije sonce). Prav tako se moramo držati predpisanih odmerkov. Tudi v primeru, ko so rastline prizadete, odmerkov nikakor ne povečujemo. •

 in Uroš Ipavec, dipl. inž. agr. in hort., Kmetijski terenski svetovalec na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica

Žuželke na vrtu

Predmestni in mestni vrtovi so ekosistemi v malem. Predstavljajo pomembno zatočišče za mnoge organizme, ki težko preživijo na vedno intenzivnejših kmetijskih površinah in pozidanih območjih. Žuželke so kot izjemno raznolika skupina živali ključen del teh ekosistemov. Velika večina živi skrito človekovim očem v tleh ali rastlinju in jih navadno opazimo le, če jih načrtno iščemo. Pozornost zbujejo le najbolj pisani ali drugače vpadljivi predstavniki, pa seveda vrtni škodljivci, čeprav predstavljajo slednji le neznamenit delež žuželčje favne vrtov.

Z nekaj pazljivega opazovanja lahko vsakdo občuduje žuželčje prebivalce vrta, ki tvorijo pravcat splet. Če je vrt dobro ohranjen, bo našel plenilce (pikapolonice, tenčičarice), rastlinojede (listne uši, gosenice metuljev), z malo več truda morda tudi zajedavce (na primer osice) in razkrojevalce (govnače, ličinke hroščev, ki se prehranjujejo z odmrlim organskim materialom, idr.). Z nekaj sreče lahko opazimo tudi zanimive odnose med njimi. Mravlje na primer skrbijo za kolonije listnih uši, od katerih pridobivajo »mano« – rastlinske sokove, ki jih listne uši izločajo kot odvečne, za mravlje pa so dober vir sladkorjev. Temu odnosu pravimo mutualizem, pri katerem imata obe vrsti korist: mravlje v zameno za mano varujejo »svojo« kolonijo, podobno kot pastir varuje čredo. Mnogo bolj znan primer je oprashaevanje. Množica oprashaevcev, kot so čebele, čmrlji, metulji in muhe trepetavke, v zameno za raznašanje peloda dobi medicino v cvetovih. Nekateri odnosi so na prvi pogled manj

harmonični, pikapolonice tako pridno požirajo listne uši in druge majhne rastlinojede žuželke. Splet vseh teh odnosov pa v zdravem vrtu podobno kot v naravi vseeno poskrbi, da se noben člen ne namnoži preko vseh meja ali izumre.

Vrtnar vpliva na skupnost organizmov v svojem vrtu na različne načine, predvsem z izbiro sajenih rastlin in zatiranjem neželenih predstavnikov, ki ga največkrat izvajamo s kemičnimi pripravki – pesticidi. Z raznolikimi, predvsem medovitimi vrstami rastlin, je vrt, če je dovolj velik, lahko prava oaza biodiverzitete, kjer bodo naravni sovražniki škodljivcev pripomogli k ravnovesju in morda uporaba pesticidov sploh ne bo potrebna. Pesticidi proti žuželkam – insekticidi – so netarčni in škodujejo vsem žuželkam, tudi koristnim. Ob prekomerni uporabi insekticidov nevede zatremo tudi naravne sovražnike škodljivcev, ki jih je običajno manj kot rastlinojedih žuželk in počasneje se razmnožujejo. Naslednjo sezono zato doživimo še hujši izbruh škodljivca, ki ga zdesetkana populacija plenilca ne more več uravnati. V tem začaranem krogu porabimo vedno več insekticida za enak učinek, hkrati pa škodujemo še okolju in sebi, saj so to strupene snovi. Opazovanje drobnih prebivalcev vrta je lahko za konec tudi lep hobi. Sodobni pametni telefoni omogočajo že zelo solidne fotografije, ki jih lahko delimo na opazovanju narave namenjenih spletiščih ali v skupinah na družbenih omrežjih. Od mednarodnih je najbolj znan portal iNaturalist, kjer lahko vsakdo deli svoja

fotografska opažanja. Tam jih bodo ostali člani pomagali prepoznati, s tem pa bomo tudi sami izvedeli več o naših drobnih sopotnikih. Brez njih bi tudi mi težko preživeli! Je vaš vrt oaza biodiverzitete? Vabljeni, da sodelujete v našem natečaju »Biodiverziteti najbolj

prijazen vrt«. Navodila za prijavo so objavljena na spletni strani www.naturaviva.si.

Fotografija čebele: Gnezdilnice za čebele samotarke privabljajo mnoge oprashaevce, kot je rogata dišavka. **Fotografiji ptiča:** Žuželke v vrtu privabljajo tudi ptiče, ki nas kratkočasijo s petjem in pisanim perjem (na sliki pogorelček s plenom – strigo). •

 in dr. Jernej Polajnar

Kaj lahko storimo za zdrav ekosistem na vrtu?

- Če imamo dovolj velik vrt, lahko pustimo del zaraščen s »plevelom«. Divje rastline služijo kot zatočišče za žuželke in druge majhne živali, tudi ko preostanek vrta prekopljemo za sejanje ali ga poškopimo s pesticidi.
- Če je vrt majhen, se morda lahko dogovorimo s sosedi za mejico iz avtohtonega grmičevja, ki je prav tako odlično zatočišče za živali.
- Nastavimo umetna zatočišča za žuželke. Sem spadajo recimo t. i. »hoteli« za čebele samotarke, narobe obrnjene lončke za rože, ki jih napolnimo s suho travo in postavimo na tla, pa s pridom izkoristijo tenčičarice in druge vlagoljubne žuželke. Talnim žuželkam lahko naredimo zatočišča iz nalomljene lončevine ali kamenčkov v kakem kotu.
- Organske odpadke kompostiramo. Kompost je vsestransko uporaben, v njem pa se naseli tudi množica prebivalcev.
- Poskusimo sobivati s škodljivci namesto da jih takoj zatiramo. Majhna populacija listnih uši ali peščica gosenic verjetno ne bo povzročila omembe vredne škode.

Pokošena trava ne sodi v zabojnik za smeti

Sredi poletne noči smo bili gasilci **PGD Renče-Vogrsko** aktivirani na požar komunalnih zabojnikov. Zabojnike smo pogasili in po pregledu ugotovili, da je prišlo do samovžiga pokošene trave.

Pokošena trava na kompostniku prične hitro gniti. Med gnitjem se v kompostu temperatura dvigne do 110 °C in v okolici oddaja kiselkast vonj, občasno se iz kupa tudi kadi. Večji kot je kup, težje se hladi in s tem se

povečuje možnost nastanka samovžiga. Če vroč kup komposta z vilami odgrnemo, se bo iz jedra pokadilo in trava bo tam črna, vroča in ožgana. Med gnitjem se proizvajajo plini, ki se lahko pri dovolj visoki temperaturi vžgejo.

Veliko senikov je do tal pogorelo prav zaradi samovžiga skladiščenih bal sena. Zato naj nam ne bo odveč njihova občasna kontrola.

Pokošena trava ne sodi v zabojnike za smeti, saj lahko vžge ostale smeti. Pokošeno travo

skladiščimo na namensko pripravljenih kompostnikih. Razdalja enega metra okoli kompostnika mora biti očiščena gorljivih snovi (suha trava, veje, listje itd.), kamor bi se lahko požar hitro razširil. Kompostnik stalno nadzorujemo, če opazimo dim, povišano temperaturo ali izrazit vonj, ga je potrebno odgrniti in ohladiti z izdatnim zalivanjem z vodo. V kolikor pride do samovžiga, ki preraste v požar, takoj obvestite gasilce na številko 112. •

 Miha Arčon
 Arhiv PGD Renče-Vogrsko

Pokošena trava, ki se je vžgala v zabojniku za smeti.

Primer samovžiga bale sena.

Požar bal sena.

OBVESTILA

Za zaščito naprav pred morebitnimi poškodbami in uničenjem zaradi udarov strel, priporočamo izklop naprav iz vseh omrežij

V Sloveniji se na leto zgodi okoli 60.000 udarov strel proti zemlji, kar nas uvršča med evropske države, kjer so udari strel izredno pogosti. S toplimi dnevi pa se možnost močnejših neviht z udari strel povečuje.

Podatki kažejo, da strele rade uničijo ali poškodujejo naprave, kot so televizorji, računalniki ali modemi. Zaradi okvare ali uničenja naprav tako ne moremo spremljati priljubljene TV-oddaje, nemoteno dostopati do interneta ali uporabljati fiksne telefonije.

Pred izpadom komunikacijskih storitev se najučinkoviteje zaščitimo tako, da pred nevihto ali odhodom od doma **iz vseh omrežij izklopimo televizor, TV-komunikator, modem, radio in računalnik**. Pri

tem je potrebno **elektronske naprave izklopiti iz električnega omrežja** oz. električne vtičnice (televizor, računalnik ipd.), **komunikacijske naprave pa tudi iz komunikacijskega omrežja** oz. UTP-vtičnice (stacionarne telefone, modeme ipd.).

Kako vemo, ali je nevarnost v naši bližini? Če preteče med bliskom in gromom 10 sekund, pomeni, da je strela od nas oddaljena približno 3,4 km. A ker vedno ne moremo prešteti sekund, ki minejo od zaznanega bliska do slišane grmenja,

imamo za vas bolj praktično in predvsem zanesljivo rešitev.

Brezplačno SMS-obveščanje o strelah
Telekom Slovenije svojim uporabnikom mobilnih in fiksnih storitev omogoča **brez-**

plačno storitev Strela alarm, s pomočjo katere lahko v realnem času prek sporočila SMS prejmete informacijo o strelah na območju vašega fiksnega priključka. Na prejemanje brezplačnih sporočil se lahko naročite tako, da na številko **041 145 000** pošljete SMS s ključno besedo **STRELA**, naredite presledke ter navedete vaše **UPORABNIŠKO IME ZA FIKSNE STORITVE Telekom Slovenije**.

Primer zapisa v SMS-sporočilu: STRELA novakj

Storitev Strela alarm temelji na sistemu Scalar, to je sistem, ki ga je posebej za

spremljanje strel razvil Elektroinštitut Milan Vidmar (EIMV), s pomočjo katerega se beležijo strele v realnem času.

Več priporočil je na voljo na <http://ts.si/bliskoviti-obisk>.

Kako do ustreznih potrdil o prebolewnosti, testiranju in cepljenju za Covid-19?

S sproščanjem ukrepov, ki so bili sprejeti zaradi nevarnosti, ki jo epidemija Covid-19 predstavlja, se nam počasi odpira možnost, da se bodo naša življenja vrnila v stare tirnice. Ker število potrjenih okužb iz dneva v dan pada, so številne države (med njim tudi Slovenija) sprostile številne ukrepe in tako je posledično mogoče vedno več storitev in aktivnosti, ki so v preteklosti bile prepovedane, a pod določenimi pogoji. Za obisk notranjosti restavracije ali kulturne prireditve, boste tako sedaj v Sloveniji morali izpolnjevati t.i. **PCT-pogoje (dokazilo o prebolewnosti Covida-19, cepljenju proti Covidu-19 ali negativnem izvidu testa)**.

Se sprašujete kako do ustreznih potrdil?

Najenostavneje in najhitreje si ustrežno potrdilo lahko kar sami **brezplačno natisnete prek portala zVEM**. Za vstop v portal potrebujete le **digitalno potrdilo**. Pridobite ga lahko na upravni enoti, nanj pa je potrebno čakati približno 10 dni. Potrdila so objavljena v štirih jezikih – slovenskem, angleškem, madžarskem in italijanskem.

Kako se prijavim v portal zVEM in pridobim potrdilo o testiranju?

1. Za prijavo v portal zVEM potrebujete **digitalno kvalificirano potrdilo**.
2. Ko potrdilo imate, **se registrirajte na portalu zVEM**.

Registracija je izredno enostavna. V zgornjem desnem kotu kliknite PRIJAVA, nato izberite svoje kvalificirano digitalno potrdilo ali smsPASS, če ga imate.

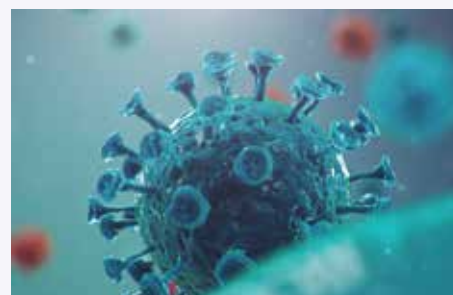
a) Poiščite potrdilo o testiranju.

Po prijavi, v menijski vrstici zgoraj kliknite na gumb eDOKUMENTI in prikazali se bodo vsi vneseni izvidi v preteklih treh letih. Rezultati testov so na voljo v razdelku »Seznam testiranj« med vašimi dokumenti. Če ste bili pred kratkim testirani, rezultata pa ni v portalu, potem se za izvid obrnite na laboratorij oz. ustanovo, kjer so testiranje izvedli.

b) Poiščite potrdilo o cepljenju

Po prijavi, v menijski vrstici zgoraj kliknite na gumb DOKUMENTI. V podmenijski vrstici izberite POTRDILO O CEPLJENJU, nato kliknite PRIDOBI POTRDILO. Elektronsko potrdilo, ki se bo odprlo v novem oknu, si lahko nato natisnete ali prenesete na računalnik.

Kot potrdilo o cepljenju pa velja tudi cepilni kartonček, ki ga ob cepljenju prejme vsak neposredno na lokaciji cepljenja,

takoj po cepljenju. Na njem najdete podatke o terminu cepljenja, vrsti cepiva in seriji cepiva.

Za veljavno potrdilo o cepljenju veljajo, poleg izdanega potrdila o opravljenem cepljenju, tudi **izpolnjena pripravljena kartica proizvajalca**, ali **vpis v knjižico o cepljenju**.

c) Potrdilo o prebolewnosti

Oseba lahko dokazuje, da je prebolela COVID-19 s pozitivnim izvidom PCR ali hitrega antigenskega testa, pri čemer je od odvzema brisa poteklo najmanj 21 dni in največ 6 mesecev, ki ju ravno tako lahko pridobi z uporabo spletnega portala zVEM (glej navodila za potrdila o testiranju). Oba izvida si lahko natisnete brezplačno. V primeru, da je od začetka bolezni poteklo manj kot 21 dni ali v primeru, da okužba ni bila potrjena s testiranjem, se kot dokazilo, da je oseba prebolela COVID-19, šteje potrdilo zdravnika. •

Vir: www.gov.si,
www.zvem.ezdrav.si
www.nijz.si

Nagradna igra HASHI (mostovi)

Igra Hashi izhaja iz Japonske. Zasnovana je na pravokotni ureditvi otokov, kjer številka na otoku pove, koliko mostov iz njega izhaja. Cilj igre je medsebojno povezati vse otoke, pri čemer je potrebno upoštevati, da:

- 1. iz otoka izhajata **največ dva in najmanj en most**, (najmanj ena oziroma največ dve črti)
- 2. **mostov ni dovoljeno povezovati poševno**, ampak **samo vodoravno in navpično** (ne po diagonali),
- 3. ko so mostovi medsebojno povezani, tvorijo celoto med seboj povezanih mostov, po katerih lahko prideš do vsakega otoka,
- 4. **mostovi – črte se med seboj ne smejo križati**.

Namig: začnjam z lažjimi primeri. Vedno pogledamo tiste številke, ki so največje, in jih prve povežemo, nato povežemo vogalne številke in nato ugotovimo, kateri otočki so sami. Veliko sreče pri reševanju, upam, da boste vzeli igro za svojo.

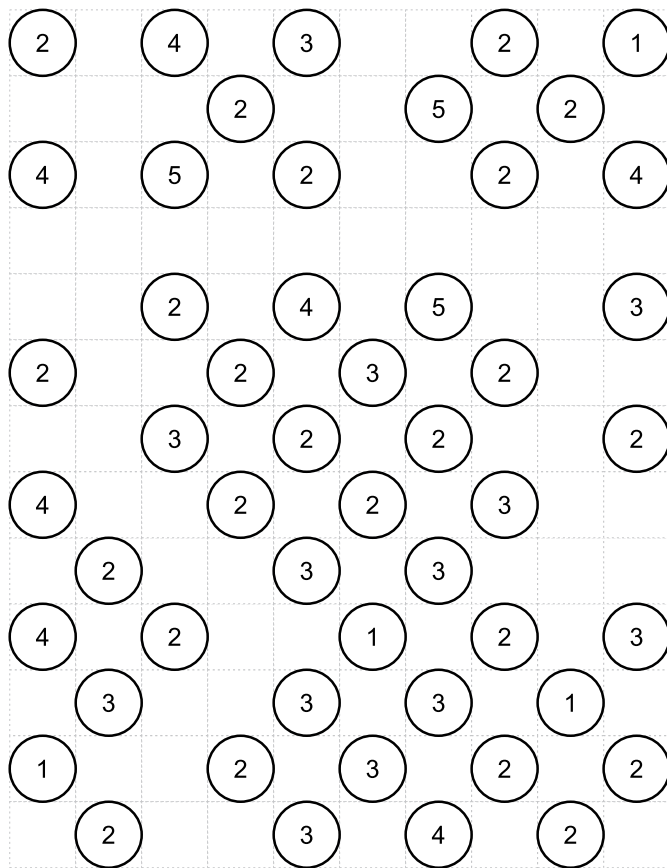
odreži in pošlji

ime in priimek:

naslov:

telefon:

Roland Tischer

Nagradna igra »HASHI«, MLINARSTVO KOBAL

Poskušajte rešiti zgornjo igro mostovi in nam jo rešeno pošljite do **20. september 2021** na naslov: OBČINA RENČE-VOGRSKO, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga, s pripisom **»Nagradna igra HASHI«**. Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali dva nagrajenca. Nagrade poklanja Mlinarstvo Kobal-Sebastjan Kobal, Oševljek 3B, 5292 Renče.

NAGRAJENCI ZA PRAVILNO REŠITEV NAGRADNE IGRE »HASHI«, TWITKO, IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Izmed prispelih pravilno rešenih rešitev je bila izžrebana:

1. **HILDA ŠULIGOJ**, Vogrsko, 5293 Volčja Draga

Čestitamo. Za prevzem nagrade se dogovorite z gospodom Mitjo Zornom, tel.: 040 513 591 (Hitri in Slastni Twitko).

			4	2	
	2				
				2	
4		5			
				2	
2	6	5			6
2			2	3	

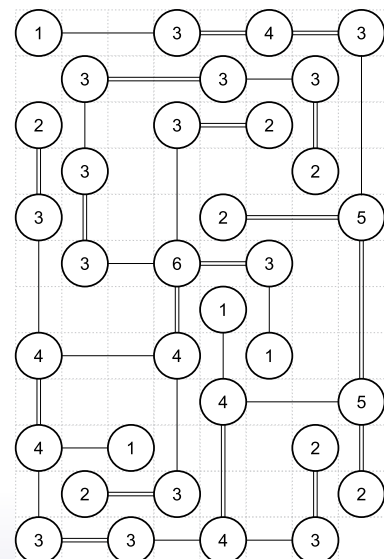
SHIKAKU

Navodila:

Številka v polju pove, koliko kvadratov ali pravokotnikov je potrebno narisati (obrisati), da dobimo pravilno rešitev.

Noben kvadrat ne sme ostati prazen. Če je noter npr. št. 2, narišemo (obrišemo) dva kvadratka, če je 3, pa tri kvadratke.

Opozorilo: rešitev je lahko kvadrat ali pa pravokotnik in ne črka L.

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

OBJAVA REKLAMNIH OGLASOV

V Občinskem listu lahko objavljate reklamne oglase.

Cenik reklamnih oglasov:

2 strani	297 x 210 + 4 mm dodatka za porezavo	400 EUR
1 stran	297 x 210 + 4 mm dodatka za porezavo	250 EUR
1/2 strani	186 x 132 mm	150 EUR
1/4 strani	91 x 132 mm	100 EUR
1/8 strani	91 x 64 mm	60 EUR

(Cene so brez DDV.)

Oglasi morajo biti pripravljani v formatu EPS, Ai ali v visokoresolucijskem PDF-ju, v CMYK-barvnem prostoru, slikovni del 304 dpi in tekst v krivuljah. V kolikor gre za celostranski oglas, mora ta vključevati še 4 mm dodatka za porezavo (Bleed 4 mm).

NAVODILO ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV

Članke za objavo v Občinskem listu je treba poslati na naslov:
obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si s pripisom »ZA OBČINSKI LIST«.

- Tekst naj bo pisan v formatu »Microsoft Office Word«.
- Fotografije naj bodo v formatu JPG, PSD ali TIF in v čim boljši resoluciji, ločene od teksta.
- Tekst in fotografije naj bodo v e-mailu pripete kot »Pripone«.
- Teksti in avtorji fotografij naj bodo podpisani s polnim imenom in priimkom.
- Nepodpisanih tekstov ne bomo objavljali.
- Če so prispevki preveliki (datoteka presega 10 MB), naj se prispevek pošlje v več delih.
- **Prosimo, da se držite rokov oddaje prispevkov (naslednjič do 20. 9. 2021)!**

SUDOKU

	3		8	1	6		
4		6		7			8
	9	8					
9			2				3
4	5						1 8
2				8			9
					8	2	
	2		8		9		4
			9	6	2		7

OBČINA RENČE-VOGRSKO

Roland Tischer

Nadevani jajčevci z artičokami in baziliko

Sestavine:

- 280 g češnjevih paradižnikov, razrezanih na četrtine
- 250 g kroglic iz mozzarele, odcejenih in razpolovljenih
- 250 g srčkov artičoke, dobro odcejenih in seseklanih
- 1 prgišče (7 g) listov sveže bazilike, seseklanih in za okras
- 3 žlice oljčnega olja
- 1 žlica balzamičnega kisa
- sol in sveže zmlat črni poper

Priprava:

Pečico segrejemo na 200 °C. Pečak obložimo s papirjem za peko. Jajčevcem odrežemo vrh in rob. Meso narežemo na 5 mm kocke. Polovice jajčevcev od zunaj in od znotraj premažemo z žlico olja ter začini s soljo in poprom. S prerezano stranjo navzgor jih položimo na pripravljene pekač. Kocke jajčevca v skledi zmešamo s preostalima žlicama olja ter začini s soljo in poprom. Tudi te razporedimo

po pripravljenem pekaču. Pečemo 20 do 25 minut, da se jajčevci toliko zmehča, da ga lahko prebodemo z vilicami.

Dober tek želim. •

✍ Renata Tischer

Dober tek!

Pihalni orkester Vogrsko bo naslednje leto praznoval 90. obletnico delovanja. Ob tej priložnosti bi radi pridobili čim več fotografij, saj pripravljamo brošuro, ki bo izdana ob tem jubileju.

Veseli bomo, če boste svoje fotografije Pihalnega orkestra Vogrsko delili z nami. Posredujete nam pa lahko tudi kakšne zgodbe in anekdote, vezane na orkester, saj jih bomo z veseljem uporabili.

Fotografije in vaše zapise nam pošljite na e-mail:
po.vogrsko@gmail.com

Hvala za sodelovanje in pomoč!

Pihalni orkester Vogrsko

NAVIJAJMO
SKUPAJ!

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko
Občinskega lista je
20. september 2021

Naslov za pošiljanje
prispevkov za Občinski
list: [obcinsko.glasilo@
rence-vogrsko.si](mailto:obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si)
s priložnostjo: ZA
OBČINSKI LIST